

Conturile internaționale ale Republicii Moldova

balanța de plăți,
poziția investițională internațională și
datoria externă

Trimestrul I 2022
(date provizorii)

CUPRINS

Conturile internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul I 2022 (date provizorii)	1
I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în trimestrul I 2022 (date provizorii)	4
1. Contul curent	5
1.1. Comerțul exterior cu bunuri	7
a) Structura exportului de bunuri	7
b) Structura importului de bunuri	10
1.2. Balanța serviciilor	12
1.3. Balanța veniturilor primare	15
1.4. Balanța veniturilor secundare	16
<i>Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)</i>	17
2. Contul de capital	18
3. Contul financiar	19
II. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.03.2022	24
III. Datoria externă a Republicii Moldova la 31.03.2022	31
IV. Statistica operațiunilor bancare internaționale	37

Conturile internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul I 2022 (date provizorii)

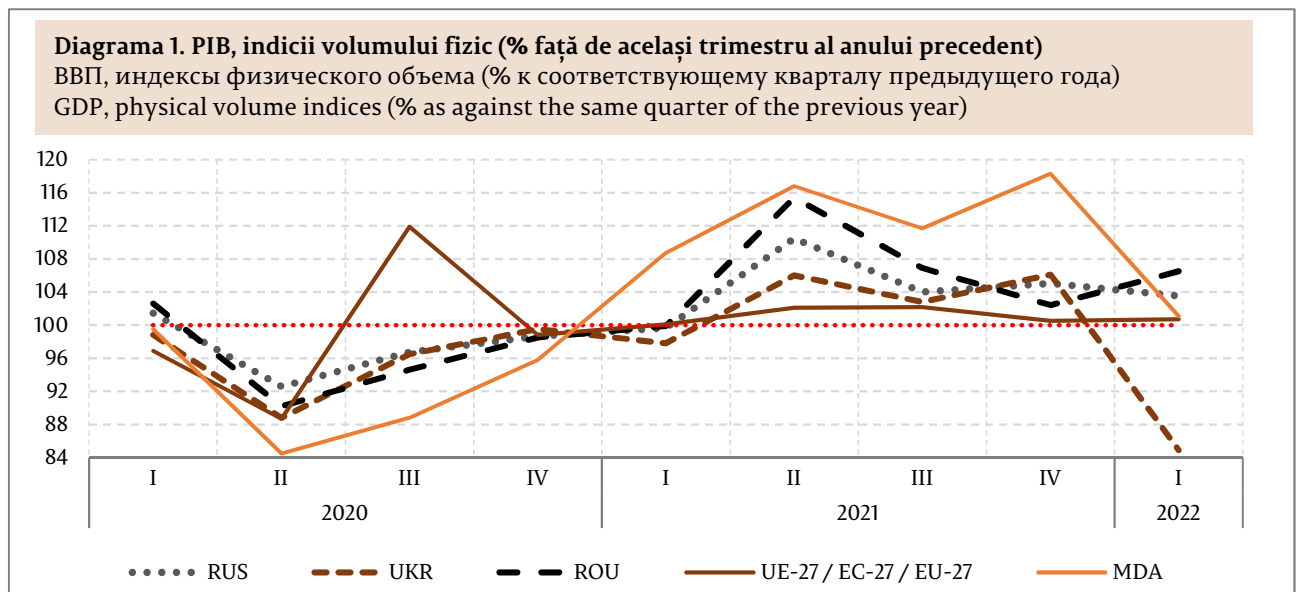
Счета внешнеэкономической деятельности Республики Молдова за I квартал 2022 года (предварительные данные)

International accounts of the Republic of Moldova in Quarter I, 2022 (preliminary data)

CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Pe parcursul trimestrului I 2022, produsul intern brut al Republicii Moldova a înregistrat o creștere de 1,1 la sută comparativ cu trimestrul I 2021 (tabelul 1). În contextul situației geopolitice din regiune, precum și al recuperării lente a economiilor după recesiunea de la începutul pandemiei COVID-19, principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova au înregistrat, de asemenea, creșteri economice modeste sau recesiune economică, în cazul Ucrainei (diagrama 1).

În trimestrul I 2022, partenerii comerciali ai Republicii Moldova au înregistrat creșteri economice modeste.

Surse: Autoritățile naționale de statistică, OECD.Stat
 Источники: Национальные органы статистики, OECD.Stat
 Sources: National statistical authorities, OECD.Stat

Pe partea resurselor, principalul factor care a determinat creșterea PIB¹-ului, pe parcursul trimestrului I 2022, a fost comerțul cu ridicata și cu amănuntul, contribuția acestuia la majorare fiind de 1,7 la sută. Contribuții pozitive la creșterea economică au avut și serviciile de sănătate și asistență socială, precum și activitățile financiare și de asigurări, în timp ce tranzacțiile pe piața imobiliară, industria prelucrătoare, dar și construcțiile au avut de suferit ca urmare a situației tensionate din regiune.

Notă: În unele cazuri sunt posibile diferențe nesemnificative între totaluri și suma componentelor, explicate prin rotunjirea datelor.

¹ Datele privind PIB pentru anii 2020-2021 au fost revizuite.

Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1, MD-2005, Chișinău, Republica Moldova
 Tel: (+373) 22 822 410, Fax: (+373) 22 220 591, email: official@bnm.md, web: www.bnm.md

Pe partea utilizărilor, creșterea economică a fost determinată de exportul net de bunuri și servicii, care a contribuit cu 4,4 la sută la evoluția PIB-ului, pe seama majorării în măsură mai mare a exporturilor (porumb, semințe de floarea soarelui, uleiuri din semințe de floarea soarelui etc.) decât a importurilor (produse minerale). Concomitent, consumul final al administrației publice și cel al gospodăriilor populației, au favorizat creșterea PIB-ului în proporție de 2,4 și respectiv 0,6 la sută. Astfel, pe parcursul trimestrului I 2022, consumul final al gospodăriilor populației s-a majorat cu 0,7 la sută în termeni reali în condițiile scăderii cu 5,2 la sută a câștigului salarial real și cu 9,4 la sută a intrărilor de remiteri personale, în timp ce numărul salariaților a crescut cu 1,4 la sută.

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

Основные макроэкономические показатели Республики Молдова

Main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova

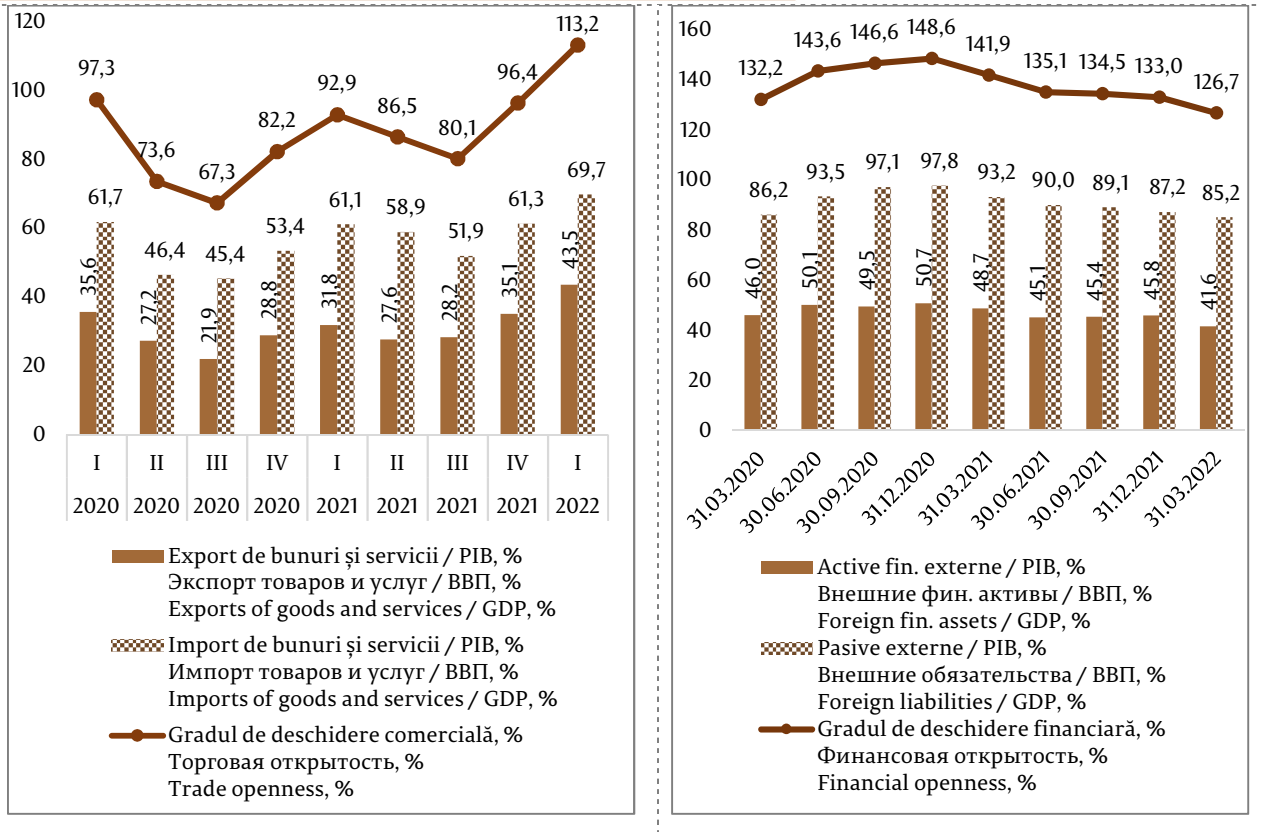
	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	2021 IV	2022 I
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. lei Валовой внутренний продукт в текущих ценах, млн. MDL Gross domestic product in current prices, MDL mil.	42 909	43 115	58 052	55 658	48 074	56 985	70 075	66 736	56 266
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. USD Валовой внутренний продукт в текущих ценах, млн. USD Gross domestic product in current prices, US\$ mill.	2 439	2 427	3 455	3 249	2 748	3 197	3 936	3 792	3 110
PIB, indicii volumului fizic, % ВВП, индексы физического объема, % GDP, physical volume indices, %	99,5	84,5	88,8	95,8	108,7	116,8	111,7	118,3	101,1
Export de bunuri, indicii volumului fizic, % Экспорт товаров, индексы физического объема, % Exports of goods, physical volume indices, %	89,2	74,1	78,2	86,5	89,3	118,1	125,9	134,7	142,7
Export de bunuri, indicii valorii unitare, % Экспорт товаров, индексы стоимости единицы, % Exports of goods, unit value indices, %	103,2	106,4	109,1	112,0	113,6	110,6	108,1	105,9	108,7
Import de bunuri, indicii volumului fizic, % Импорт товаров, индексы физического объема, % Imports of goods, physical volume indices, %	105,2	80,7	101,9	104,7	109,2	143,8	109,1	109,2	103,4
Import de bunuri, indicii valorii unitare, % Импорт товаров, индексы стоимости единицы, % Imports of goods, unit value indices, %	95,1	88,3	96,4	96,4	104,1	116,0	115,1	121,6	127,1
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri, % Условия внешней торговли, % Terms of trade, %	108,5	120,5	113,2	116,2	109,1	95,3	93,9	87,1	85,5
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD Средний обменный курс за период, MDL/USD Period average exchange rate, MDL/USD	17,590	17,762	16,804	17,132	17,492	17,827	17,804	17,600	18,094
Contul curent al balanței de plăți / PIB, % Счёт текущих операций платёжного баланса / ВВП, % Balance of payments current account / GDP, %	-8,4	-0,8	-10,2	-9,8	-12,6	-15,7	-10,3	-8,9	-17,1
Remiterile personale / PIB, % Личные денежные переводы / ВВП, % Personal remittances / GDP, %	18,2	16,1	13,7	15,5	17,2	15,7	13,4	13,9	13,8
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, % Потоки ПИИ (чистое принятие обязательств) / ВВП, % FDI flows (net incurrence of liabilities) / GDP, %	1,5	-1,1	0,9	3,6	2,1	1,8	1,8	1,6	6,3

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

În trimestrul I 2022, a sporit deschiderea comercială a economiei, iar deschiderea financiară a scăzut.

Diagrama 2. Indicatorii gradului de deschidere a economiei

Показатели открытости экономики
Economic openness indicators

I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în trimestrul I 2022 (date provizorii)

Платёжный баланс Республики Молдова за I квартал 2022 года (предварительные данные)

Balance of payments of the Republic of Moldova in Quarter I 2022 (preliminary data)

Tabelul 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)

Платёжный баланс Республики Молдова (РПБ6), основные агрегаты (млн. долларов США)

Balance of payments of the Republic of Moldova (BPM6), main aggregates (US\$ million)

	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	2021 IV	2022 I	2022 I / 2021 I
CONTUL CURENT (CC) СЧЁТ ТЕКУЩИХ ОПЕРАЦИЙ (СТО) CURRENT ACCOUNT (CA)	-204,12	-20,16	-350,79	-317,44	-345,32	-502,55	-405,95	-336,31	-532,37	154,2
Bunuri / Товары / Goods	-716,54	-555,46	-925,36	-896,90	-903,99	-1 113,88	-1 070,33	-1 102,15	-974,25	107,8
Servicii / Услуги / Services	78,76	89,64	114,99	98,92	97,92	113,53	139,06	107,03	159,41	162,8
Venituri primare / Первичные доходы / Primary income	152,34	114,45	68,60	54,96	101,30	47,10	83,88	144,57	11,89	11,7
Venituri secundare / Вторичные доходы / Secondary income	281,32	331,21	390,98	425,58	359,45	450,70	441,44	514,24	270,58	75,3
CONTUL DE CAPITAL (CK) СЧЁТ ОПЕРАЦИЙ С КАПИТАЛОМ (СОК) CAPITAL ACCOUNT (KA)	-10,64	-8,24	-25,41	-21,38	-8,36	-12,84	-20,45	-9,31	-7,01	83,9
Necesarul net de finanțare (CC și CK) Чистое заимствование (СТО и СОК) Net borrowing (CA and KA)	-214,76	-28,40	-376,20	-338,82	-353,68	-515,39	-426,40	-345,62	-539,38	152,5
CONTUL FINANCIAR ФИНАНСОВЫЙ СЧЁТ FINANCIAL ACCOUNT	-188,32	-52,49	-426,73	-374,59	-406,01	-526,69	-368,44	-301,44	-601,53	148,2
Investiții directe, net Прямые инвестиции, чистые Direct investment, net	-32,28	29,06	-39,66	-108,84	-48,89	-74,62	-72,62	-42,75	-177,64	363,3
Investiții de portofoliu, net Портфельные инвестиции, чистые Portfolio investment, net	-0,25	1,05	-0,08	0,14	-0,24	1,96	0,02	-6,68	0,62	-258,3
Derivate financiare, net Производные финансовые инструменты, чистые Financial derivatives, net	-0,54	-0,15	0,37	-0,09	-0,17	-0,26	-0,56	-0,41	0,08	-47,1
Alte investiții, net Прочие инвестиции, чистые Other investment, net	-64,01	-317,20	-611,76	-535,30	-322,15	-504,77	-511,90	-224,32	20,37	-6,3
Active de rezervă Резервные активы Reserve assets	-91,24	234,75	224,40	269,50	-34,56	51,00	216,62	-27,28	-444,96	1 287,5
<i>Erori și omisiuni nete</i> <i>Чистые ошибки и пропуски</i> <i>Net errors and omissions</i>	26,44	-24,09	-50,53	-35,77	-52,33	-11,30	57,96	44,18	-62,15	118,8
Remiteri personale, credit Личные денежные переводы, кредит Personal remittances, credit	444,38	391,20	472,22	502,37	472,70	501,49	528,23	525,70	428,35	90,6

Deficitul contului curent a sporit considerabil comparativ cu trimestrul I 2021, iar deficitul contului de capital s-a micșorat. Astfel, suma soldurilor contului curent și contului de capital denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare** externă a constituit 539,38 mil. USD (+52,5 la sută față de trimestrul I 2021). Contul financiar a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 601,53 mil. USD (+48,2 la sută față de trimestrul I 2021), ca urmare a creșterii nete a pasivelor rezidenților față de cele ale nerezidenților generate de tranzacțiile efective, în timp ce activele financiare externe ale rezidenților, în valoare netă, s-au micșorat (tabelul 2).

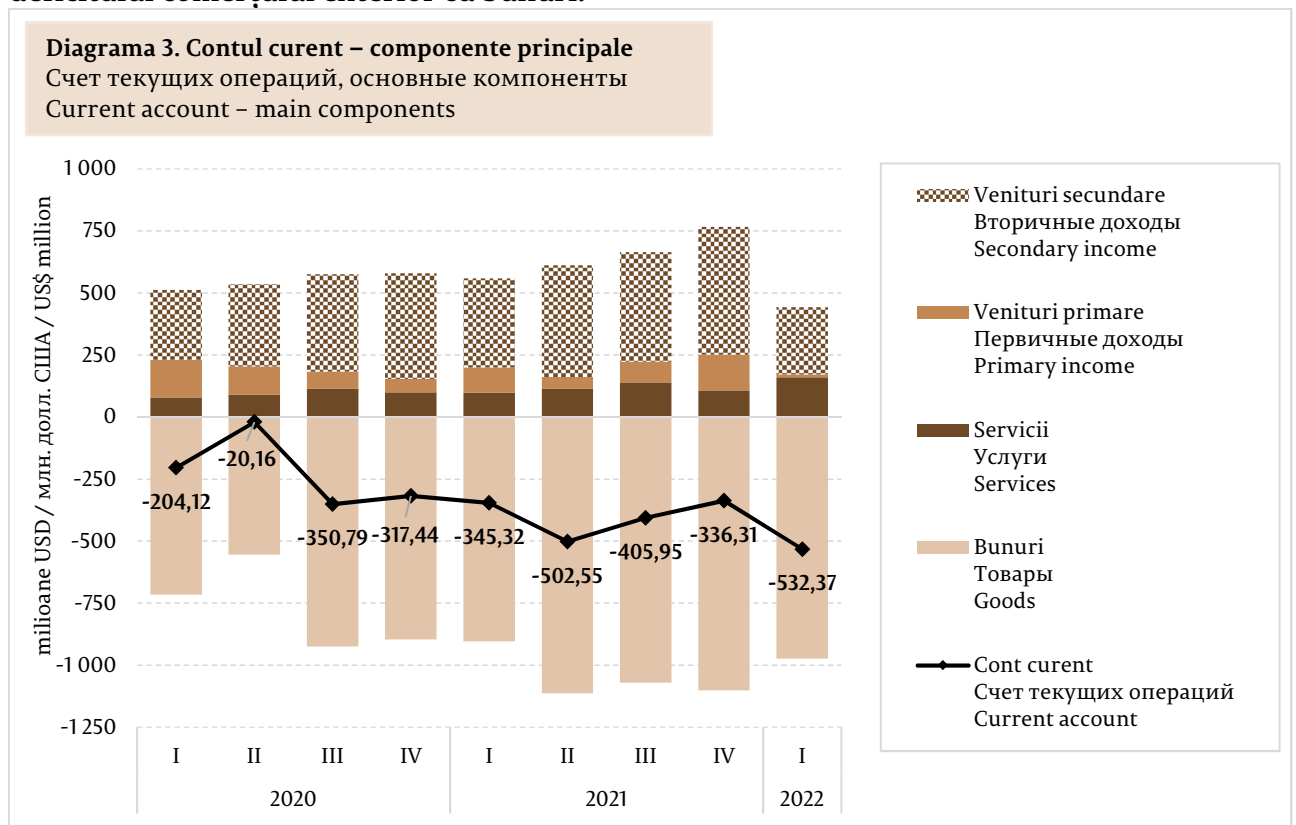
1. Contul curent

Счёт текущих операций

Current account

Conform datelor preliminare, deficitul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova, în trimestrul I 2022, s-a majorat cu 54,2 la sută comparativ cu cel înregistrat în perioada similară a anului 2021 și a constituit 532,37 mil. USD (diagrama 3). Raportul dintre deficitul contului curent și PIB a constituit -17,1 la sută fiind cu 4,5 p.p. mai mare față de cel consemnat în trimestrul I 2021 (tabelul 3). Această dinamică a fost determinată de scăderea soldurilor pozitive a balanțelor veniturilor primare și a veniturilor secundare, precum și de sporirea deficitului comerțului exterior cu bunuri. În același timp, balanța serviciilor s-a îmbunătățit.

Creșterea deficitului de cont curent, în trimestrul I 2022, a fost determinată de reducerea semnificativă a excedentelor veniturilor primare și secundare, precum și de sporirea deficitului comerțului exterior cu bunuri.

Tabelul 3. Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți (MBP6)

Влияние основных компонентов на динамику текущего счета платежного баланса (РПБ6)

Contribution of the main components to the evolution of the BOP current account (BPM6)

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2022	2022 I / 2021 I
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	Contribuția Влияние Contribution
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP									
Contul curent Счет текущих операций Current account	-8,4	-0,8	-10,2	-9,8	-12,6	-15,7	-10,3	-8,9	-17,1	-4,5
Balanța comercială Торговый баланс Trade balance	-26,1	-19,2	-23,5	-24,6	-29,3	-31,3	-23,7	-26,2	-26,2	3,1
Export de bunuri și servicii Экспорт товаров и услуг Exports of goods and services	35,6	27,2	21,9	28,8	31,8	27,6	28,2	35,1	43,5	11,7
Import de bunuri și servicii Импорт товаров и услуг Imports of goods and services	61,7	46,4	45,4	53,4	61,1	58,9	51,9	61,3	69,7	8,6
Balanța veniturilor primare Сальдо первичных доходов Primary income balance	6,2	4,7	2,0	1,7	3,7	1,5	2,1	3,8	0,4	-3,3
Intrări de venituri primare, din care: Первичные доходы к получению, в т. ч.: Primary income inflow, of which:	10,5	7,3	6,0	6,6	8,5	6,1	5,6	6,2	6,7	-1,8
<i>Retunerarea salariaților</i> <i>Оплата труда работников</i> <i>Compensation of employees</i>	9,9	6,9	5,8	6,5	8,4	5,9	5,5	6,1	6,5	-1,9
Ieșiri de venituri primare, din care: Первичные доходы к выплате, в т. ч.: Primary income outflow, of which:	4,2	2,6	4,0	4,9	4,9	4,6	3,5	2,3	6,3	1,4
<i>Venituri din investiții</i> <i>Инвестиционные доходы</i> <i>Investment income</i>	3,5	1,9	3,3	4,1	4,0	3,9	2,8	1,6	5,6	1,6
Balanța veniturilor secundare Сальдо вторичных доходов Secondary income balance	11,5	13,6	11,3	13,1	13,1	14,1	11,2	13,6	8,7	-4,4
Intrări de venituri secundare, din care: Приток вторичных доходов, в т. ч.: Secondary income inflow, of which:	13,3	15,1	12,9	14,8	15,3	16,1	13,2	15,8	14,1	-1,2
<i>Transferuri personale</i> <i>Личные трансферты</i> <i>Personal transfers</i>	9,2	9,8	8,3	9,4	9,6	10,1	8,2	8,2	7,7	-1,9
<i>Cooperarea internațională curentă</i> <i>Текущие операции в рамках международного сотрудничества</i> <i>Current international cooperation</i>	1,3	1,4	1,6	2,0	1,7	2,2	1,9	4,5	2,7	1,0
Ieșiri de venituri secundare Отток вторичных доходов Secondary income outflow	1,8	1,5	1,6	1,7	2,2	2,0	2,0	2,2	5,4	3,2
Contul de capital Счёт операций с капиталом Capital account	-0,4	-0,3	-0,7	-0,7	-0,3	-0,4	-0,5	-0,2	-0,2	0,1
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital) Чистое заимствование (сальдо счёта текущих операций и счета операций с капиталом) Net borrowing (current and capital account balance)	-8,8	-1,2	-10,9	-10,4	-12,9	-16,1	-10,8	-9,1	-17,3	-4,4

Notă: p.p. – puncte procentuale / Примечание: п.п. – процентные пункты / Note: p.p. – percentage points

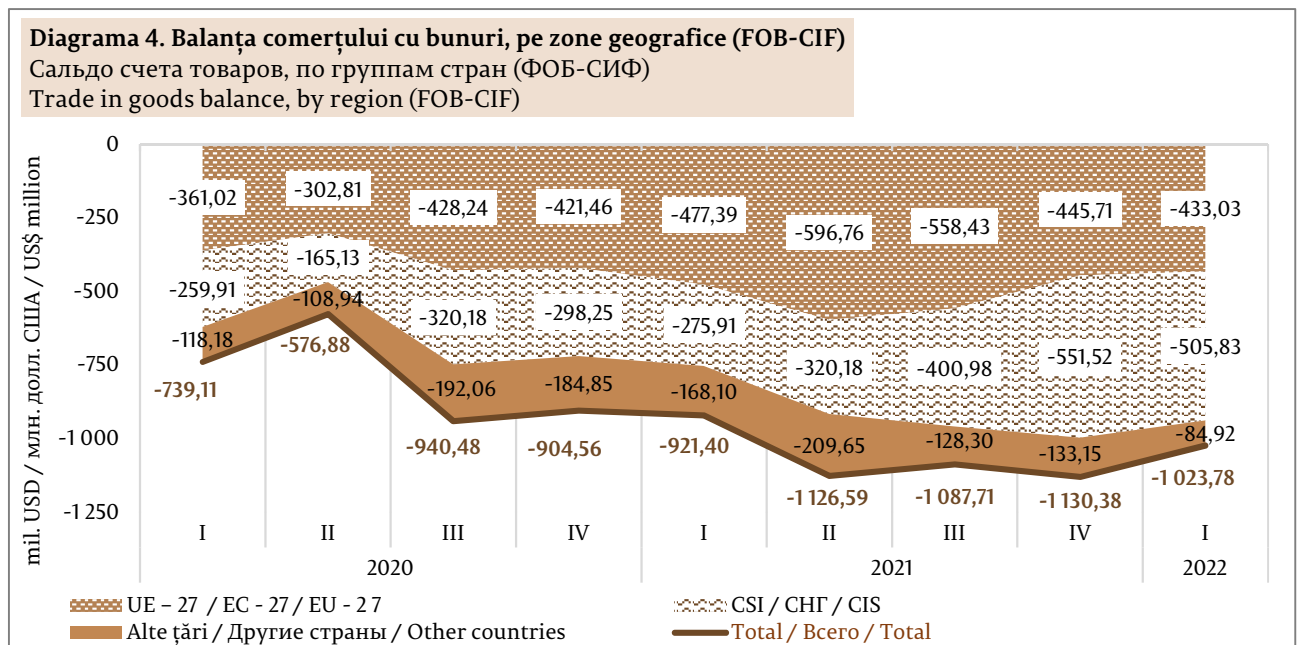
1.1. Comerțul exterior cu bunuri

Внешняя торговля товарами
 External trade in goods

Deficitul *comerțului exterior cu bunuri* conform balanței de plăți a constituit 974,25 mil. USD, cu 7,8 la sută mai mult față de trimestrul I 2021. Această dinamică s-a datorat creșterii mai semnificative a importurilor de bunuri care au însumat 1 880,00 mil. USD (+437,65 mil. USD), față de cea a exporturilor care au constituit 905,75 mil. USD (+367,39 mil. USD).

Din punct de vedere geografic, sporirea deficitului comercial a fost generată de creșterea deficitului cu țările CSI (+83,3 la sută), în timp ce deficitul comercial cu alte țări și cu țările UE-27² a scăzut (-49,5 la sută, respectiv -9,3 la sută) (diagrama 4).

În trimestrul I 2022, deficitul comercial total a crescut ca urmare a majorării deficitului cu țările CSI, iar cel cu alte țări și cu țările Uniunii Europene s-a diminuat comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

a) Structura exportului de bunuri

În trimestrul I 2022, majorarea prețurilor³ la *bunurile exportate* (+8,7 la sută), precum și a volumului fizic al acestora (+42,7 la sută) au contribuit la creșterea exportului de bunuri. Din punct de vedere geografic, creșterea exporturilor de bunuri a fost determinată de majorarea de aproape 2,0 ori a livrărilor în țările UE-27 și în alte țări, în timp ce exportul către țările CSI a scăzut cu 8,6 la sută (diagrama 5). Din perspectiva structurii exporturilor⁴ pe categorii de bunuri, cea mai mare contribuție pozitivă a avut-o majorarea de 2,4 ori a exportului de *produse agroalimentare* (tabelul 4), iar cel mai mare impact negativ l-a avut scăderea cu 18,7 la sută a

² UE-27 – Uniunea Europeană fără Marea Britanie.

³ Conform indicilor valorii unitare și indicilor volumului fizic la mărfurile exportate, inclusiv bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate.

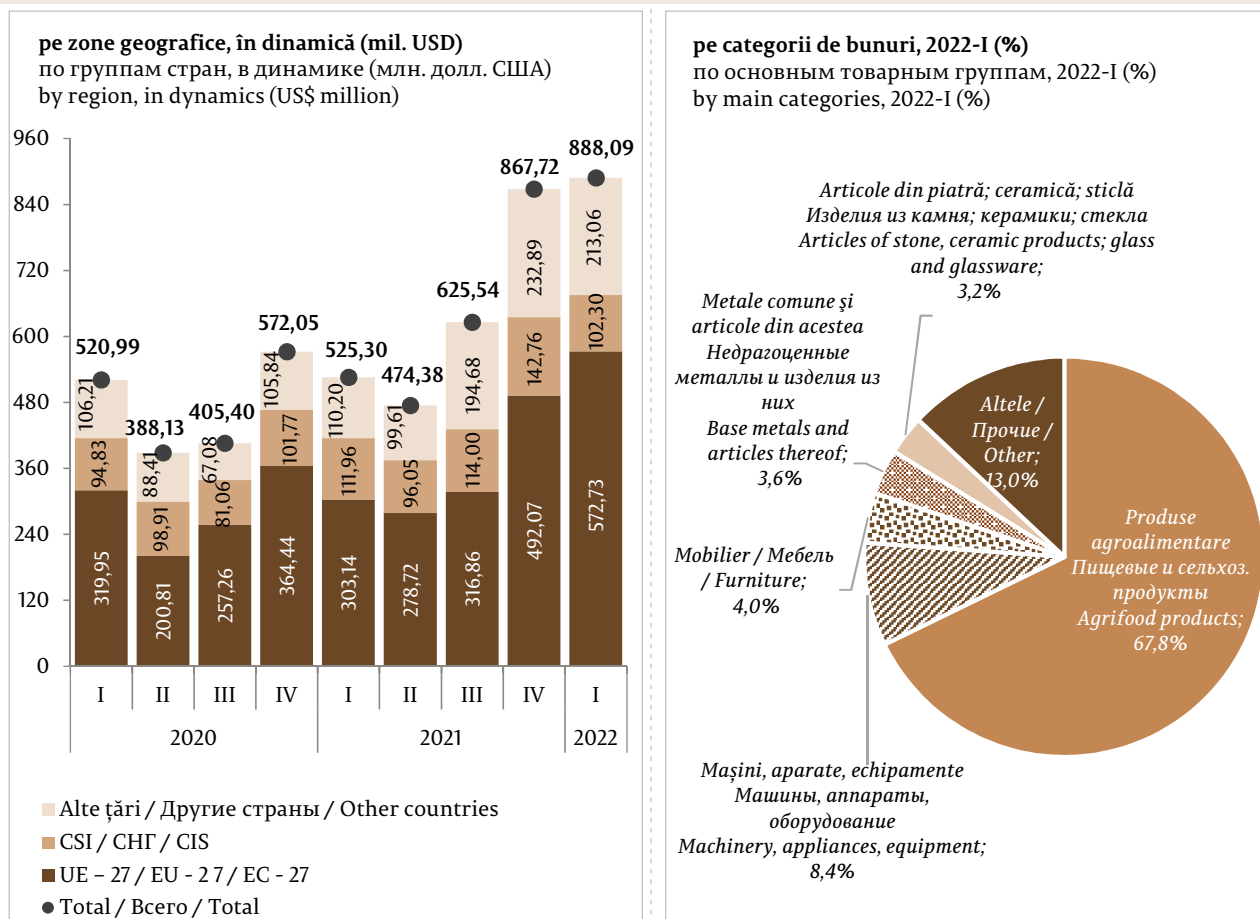
⁴ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS, selecții la export conform datelor declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate și fără vânzările magazinelor duty-free. BNS include bunurile pentru/după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free.

exportului de *mașini, aparate, echipamente* (în special, din cauza scăderii cu 22,0 la sută a exportului de fire și cabluri) (anexa 4).

În trimestrul I 2022, majorarea exportului de bunuri s-a datorat creșterii semnificative a livrărilor către țările UE-27 și alte țări. Din punctul de vedere al principalelor categorii de bunuri, sporirea a fost determinată de dublarea exportului de produse agroalimentare.

Diagrama 5. Exportul de bunuri

Экспорт товаров
Export of goods

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

Evoluția pozitivă a exportului de produse agroalimentare a fost determinată, în principal, de categoria *produse ale regnului vegetal*, care a crescut de 2,9 ori comparativ cu trimestrul I 2021. Dintre acestea, cea mai mare majorare a revenit exportului de porumb, care a avut o valoare de 164,13 mil. USD, față de 4,88 mil. USD în trimestrul I 2021, iar exportul de semințe de floarea soarelui a crescut cu 78,32 mil. USD. De asemenea, s-a majorat semnificativ și exportul de ulei de floarea-soarelui – cu 75,07 mil. USD.

Tabelul 4. Exportul produselor agroalimentare pe principalele categorii

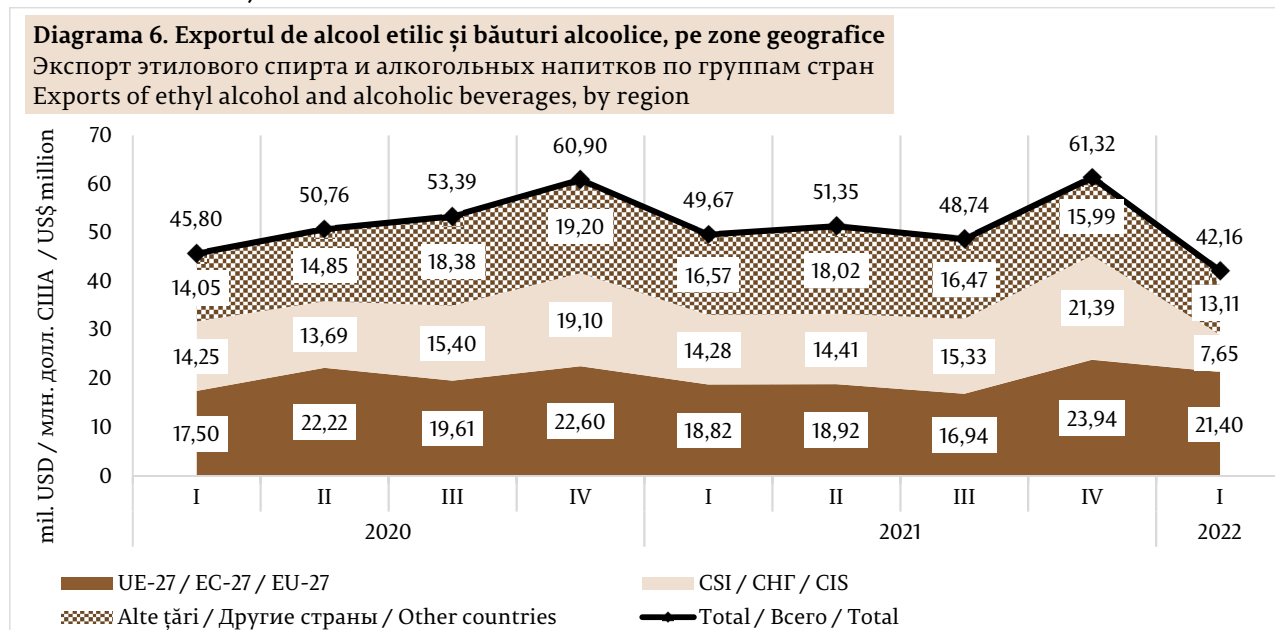
Экспорт пищевых и сельхоз. продуктов по основным категориям

Export of agrifood products by main categories

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2022	2022 I /
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	2021 I
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million									%
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	8,78	7,70	7,82	9,64	7,05	8,26	9,31	12,24	7,44	105,5
Живые животные; продукты животного происхождения, в.т.ч.:										
Live animals and animal products, of which:										
Miere naturală / Мед натуральный / Natural honey	2,32	2,36	1,48	2,61	0,94	0,90	4,41	6,91	3,63	386,2
II. Produse ale regnului vegetal, din care:	201,84	115,17	84,61	162,18	137,24	90,30	269,63	365,36	392,89	286,3
Продукты растительного происхождения, в.т.ч.:										
Vegetable products, of which:										
Porumb / Кукуруза / Corn	51,67	25,13	2,60	0,14	4,88	14,25	4,29	103,78	164,13	3363,3
Semințe de floarea-soarelui / Семена подсолнечника / Sunflower seeds	49,26	28,5	20,44	91,01	55,61	18,59	15,46	107,16	133,93	240,8
Mere, pere și gutui, proaspete / Яблоки, груши и айва, свежие / Apples, pears and quinces, fresh	29,26	29,57	10,97	8,43	23,14	25,70	15,60	23,34	25,42	109,9
Struguri, proaspeți sau uscați / Виноград свежий или сушеный / Grapes, fresh or dried	8,53	0,72	3,28	14,38	9,64	0,60	3,09	22,75	14,75	153,0
Grâu și meslin / Пшеница и меслин / Wheat and meslin	16,94	5,86	2,64	2,06	19,34	8,93	129,74	49,71	10,95	56,6
III. Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală, din care:	30,50	30,67	9,03	33,33	24,70	19,34	2,92	74,14	101,13	409,4
Жиры и масла животного или растительного происхождения, в.т.ч.:										
Animal or vegetable fats and oils, of which:										
Ulei de semințe de floarea-soarelui, de sofrănaș sau de bumbac / Подсолнечное, сафлоровое или хлопковое масло / Sunflower, safflower or cottonseed oil	30,02	29,88	8,72	32,52	24,14	18,83	2,45	73,24	99,21	411,0
IV. Produse ale industriei alimentare; băuturi; tutun, din care:	87,45	81,17	82,89	109,14	83,63	81,31	86,46	129,71	100,37	120,0
Готовые пищевые продукты; напитки; табак, в.т.ч.:										
Prepared foodstuffs; beverages, tobacco, of which:										
Vinuri din struguri proaspeți / Вина виноградные натуральные / Fresh grape wines	30,97	28,71	34,05	39,52	33,73	34,98	31,17	39,14	24,66	73,1
Sucuri de fructe și legume / Фруктовые и овощные соки / Fruit and vegetable juices	13,48	8,56	10,67	13,33	8,83	6,31	11,21	19,24	16,81	190,4
Turte și alte reziduuri solide / Жмыхи и другие твердые остатки / Oil-cake and other solid residues	7,24	4,93	0,03	11,36	3,19	1,83	1,34	13,73	13,52	423,8
Alcool etilic nedenaturat (titru alcoolic min. 80 %) / Спирт этиловый неденатурированный (с концентрацией спирта 80 об.% или более) / Undenatured ethyl alcohol (alcoholic strength > 80%)	7,86	15,41	10,35	10,68	7,89	6,79	8,53	9,86	11,78	149,3
Total / Vcero / Total	328,57	234,71	184,35	314,29	252,62	199,21	368,32	581,45	601,83	238,2

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

În trimestrul I 2022, exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice a scăzut față de perioada similară a anului precedent, din cauza micșorării livrărilor către țările CSI și alte țări, în timp ce livrările către țările Uniunii Europene s-au majorat.

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

b) Structura importului de bunuri

Majorarea prețurilor la bunurile importate (+27,1 la sută), dar și dinamica volumului fizic (+3,4 la sută) au contribuit la creșterea în trimestrul I 2022 a *importurilor de bunuri*.

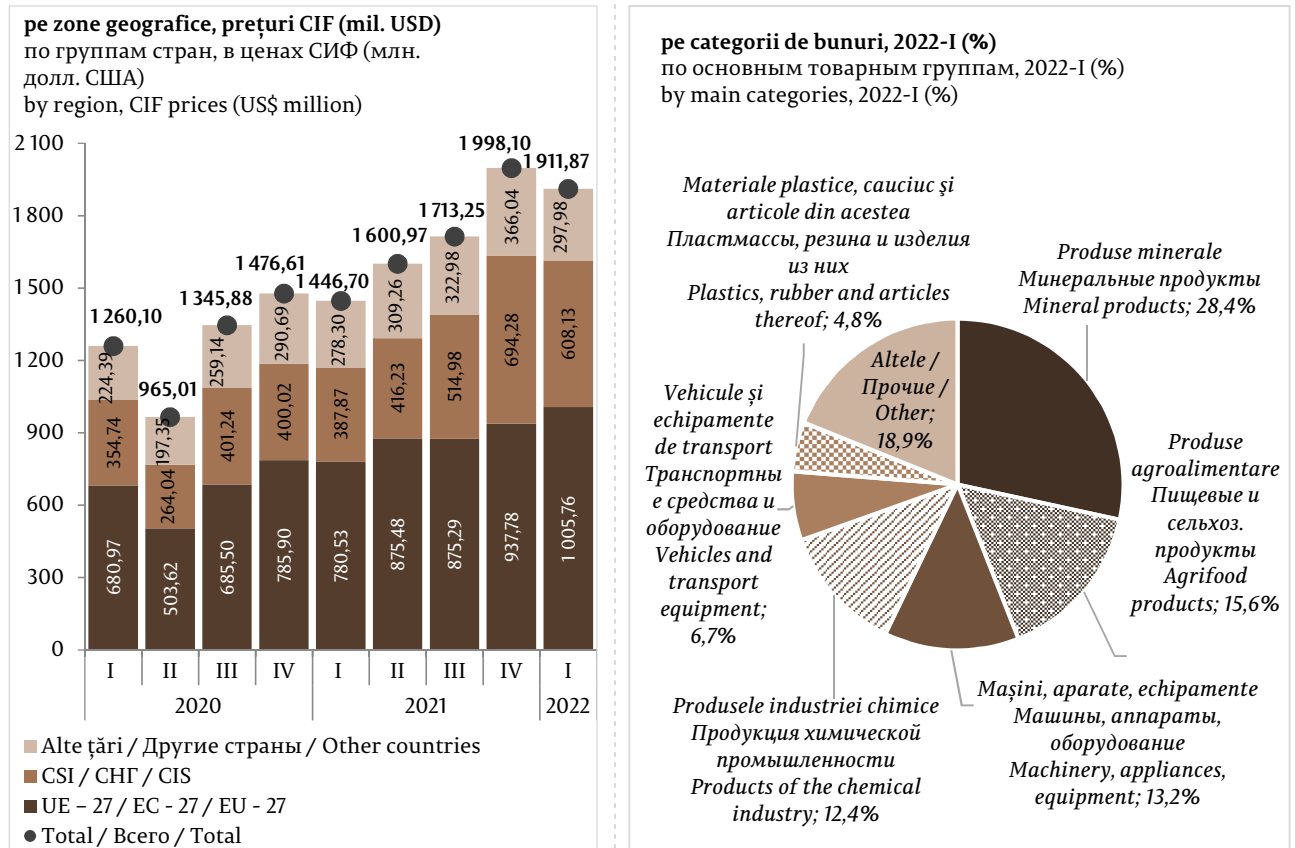
Din punct de vedere geografic, creșterea importului⁵ de bunuri a fost determinată, în principal, de majorarea livrărilor din țările UE-27 (+225,23 mil. USD), urmată de importurile din țările CSI (+220,26 mil. USD) și cele din alte țări (+19,68 mil. USD) (diagrama 7). Din punctul de vedere al structurii importurilor pe categorii de bunuri, la creșterea importului a contribuit cel mai mult importul de *produse minerale*, care s-a majorat de 2,7 ori față de trimestrul I 2021 (anexa 5).

⁵ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare, în baza datelor declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate. BNS prezintă importul după principiul țării de origine și include bunurile pentru/după prelucrare.

Sporirea importurilor de bunuri a fost determinată, în special, de creșterea importurilor din țările Uniunii Europene și CSI. Din punctul de vedere al structurii importurilor, cea mai semnificativă contribuție pozitivă a avut-o importul de produse minerale.

Diagrama 7. Importul de bunuri

Импорт товаров
Import of goods

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

În contextul situației excepționale din Ucraina și ca urmare a sancțiunilor impuse Federației Ruse, prețurile combustibililor pe plan internațional au avut o creștere fulminantă.

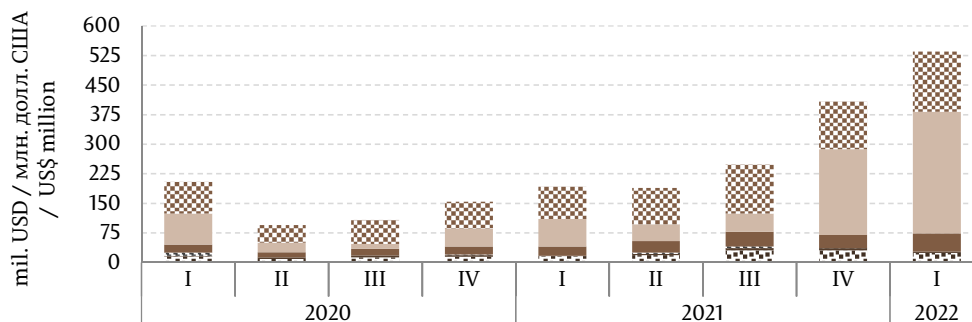
Din cauza situației regionale, șocul scumpirilor produselor energetice este resimțit și în Republica Moldova, valoarea importului acestora majorându-se în trimestrul I 2022 de 2,8 ori, până la 534,78 mil. USD (diagrama 8).

Această evoluție a fost determinată, în principal, de creșterea valorii importului de gaz natural în stare gazoasă, care s-a majorat de 4,4 ori sau până la 308,42 mil. USD comparativ cu 69,87 mil. USD în trimestrul I 2021, în timp ce volumul fizic a scăzut cu 8,4 la sută.

De asemenea, a sporit semnificativ valoarea importului de combustibil diesel, cu 85,6 la sută, în timp ce volumul fizic importat s-a majorat cu 6,7 la sută față de perioada similară a anului precedent. Valoarea importului de benzine auto s-a majorat de 2,0 ori, iar a volumului fizic importat cu 24,6 la sută. Valoarea importului de cărbune a crescut de 2,9 ori.

Creșterea prețurilor la combustibili, în special la gazul natural în stare gazoasă, a determinat majorarea semnificativă a valorii importurilor de produse energetice.

Diagrama 8. Import de produse energetice și electricitate (prețuri CIF)
 Импорт топливных товаров и электроэнергии (в ценах СИФ)
 Imports of energy products and electricity (CIF prices)

	2020				2021				2022
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Combustibil diesel Дизтопливо Diesel	80,12	44,63	61,15	68,40	82,49	92,50	124,44	121,78	153,09
Gaz natural Природный газ Natural gas	79,05	24,62	12,55	45,81	69,87	42,48	46,45	217,79	308,42
Benzine auto / Бензин / Gasoline	20,09	12,84	16,96	20,29	23,26	28,93	37,33	33,28	46,52
Energie electrică* Электроэнергия* Electricity*	8,11			1,45		3,56	4,00	0,18	
Cărbune / Уголь / Coal	2,16	3,68	4,44	3,62	1,19	3,22	6,12	5,68	3,50
Alte / Прочие / Other	14,32	8,56	12,44	14,30	15,22	18,04	29,78	29,78	23,25
Total / Всего / Total	203,85	94,33	107,54	153,87	192,03	188,73	248,12	408,49	534,78

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data
 * import net / чистый импорт / net import

1.2. Balanța serviciilor

Баланс услуг

Services balance

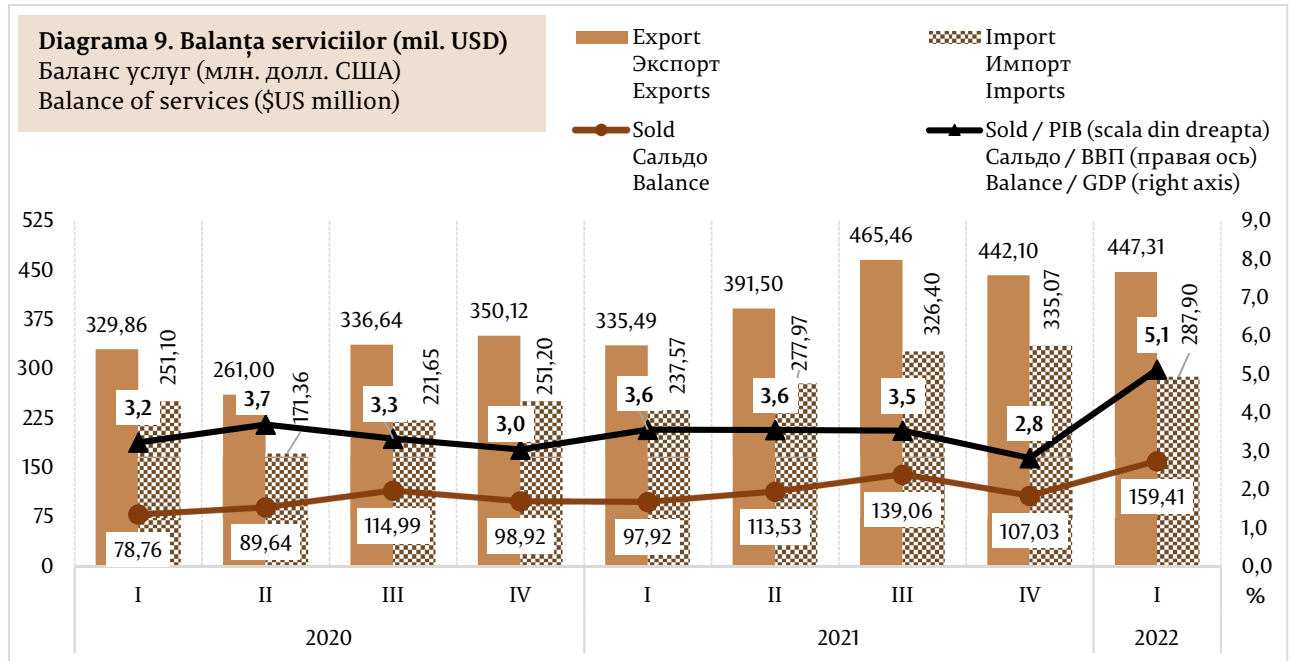
Excedentul comerțului exterior cu servicii a crescut cu 62,8 la sută față de trimestrul I 2021, și a totalizat 159,41 mil. USD. Evoluția a fost determinată de majorarea mai semnificativă a exporturilor de servicii (+33,3 la sută) decât a importurilor (+21,2 la sută) (diagrama 9, tabelul 5).

Majorarea *exportului de servicii* până la 447,31 mil. USD, a fost determinată de creșterea cu 73,6 la sută a serviciilor de călătorii, care în trimestrul I 2022 au avut cea mai mare contribuție pozitivă (+18,8 p.p.) și au atins o valoare record de 148,59 mil. USD. Astfel, acestea au avut ponderea majoră – de 33,2 la sută din totalul exportului de servicii (diagrama 10). Această evoluție a fost determinată de creșterea valorii serviciilor de călătorii personale de 2,0 ori, până la 117,02 mil. USD, inclusiv cheltuielile și consumul refugiaților pe teritoriul Moldovei, iar cele de afaceri s-au majorat cu 16,8 la sută. Concomitent, importul serviciilor de călătorii a crescut cu 10,2 la sută, până la 81,81 mil. USD. Această evoluție a determinat creșterea excedentului serviciilor de călătorii de 5,9 ori, care a constituit 66,78 mil. USD.

De asemenea, o contribuție pozitivă (+9,7 p.p.) la majorarea exportului de servicii a avut și exportul serviciilor de informatică (99,50 mil. USD). Astfel, balanța serviciilor informatice s-a

majorat față de trimestrul I 2021 ca urmare a sporirii exporturilor cu 48,5 la sută, în timp ce importurile acestora s-au micșorat cu 10,7 la sută (tabelul Tabelul 6).

Dinamica pozitivă a balanței comerțului exterior cu servicii s-a datorat majorării mai semnificative a valorii exporturilor de servicii față de importuri.

Exportul serviciilor de transport s-a majorat cu 26,6 la sută, în special, datorită creșterii exportului serviciilor de transport aerian de pasageri de 2,2 ori (ori +7,33 mil. USD) și transportul auto de mărfuri – cu 11,9 la sută (+4,45 mil. USD).

Tabelul 5. Contribuția principalelor categorii de servicii la modificarea totală (puncte procentuale)

Степень влияния основных видов услуг на общее изменение (процентные пункты)
Contribution of the main categories of services to the total change (percentage points)

	Export Экспорт Exports			Import Импорт Imports			Sold Сальдо Balance		
	I 2020	I 2021	I 2022	I 2020	I 2021	I 2022	I 2020	I 2021	I 2022
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților / Услуги по обработке материальных ресурсов, принадлежащих другим сторонам / Manufacturing services on physical inputs owned by others	-4,6	1,9	-2,5	0,1	0,8	0,0	-16,9	5,3	-8,5
Transport / Транспортные услуги / Transport	-4,3	-4,8	4,9	-4,8	0,9	15,7	-2,9	-23,1	-21,4
Călătorii / Поездки / Travel	0,0	1,7	18,8	0,1	-4,2	3,2	-0,2	20,3	56,6
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale / Плата за пользование интеллектуальной собственностью / Charges for the use of intellectual property n.i.e.	-0,1	0,2	-0,1	-0,1	0,8	2,7	-0,3	-1,9	-6,9
Servicii de informatică / Компьютерные услуги / Computer services	4,1	2,6	9,7	1,3	-0,5	-0,7	11,3	12,6	34,8
Servicii profesionale și de consultanță managerială / Профессиональные и консультационные услуги в области управления / Professional and management consulting services	-0,8	0,7	1,7	0,4	0,0	0,7	-4,0	3,0	4,0
Altele / Прочие / Other	0,2	-0,5	0,9	2,1	-3,2	-0,5	-4,7	8,0	4,1
Total / Всего / Total	-5,4	1,7	33,3	-0,7	-5,4	21,2	-17,8	24,3	62,8

Tabelul 6. Balanța serviciilor de informatică, pe principalele tipuri

Сальдо компьютерные услуги, основные типы

Balance of computer services, by main types

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2022	2022 I /
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	2021 I /
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million									%
Servicii de informatică, total Компьютерные услуги, всего Computer services, total	41,94	44,67	53,72	59,28	51,90	72,99	73,57	90,93	86,02	165,7
Servicii legate de aplicațiile program Услуги связанные с программными приложениями Software-related services	27,10	29,72	35,27	34,36	30,24	43,27	38,36	47,38	45,45	150,3
Alte servicii de informatică* Прочие компьютерные услуги Other computer services	14,84	14,95	18,45	24,92	21,66	29,72	35,21	43,55	40,57	187,3

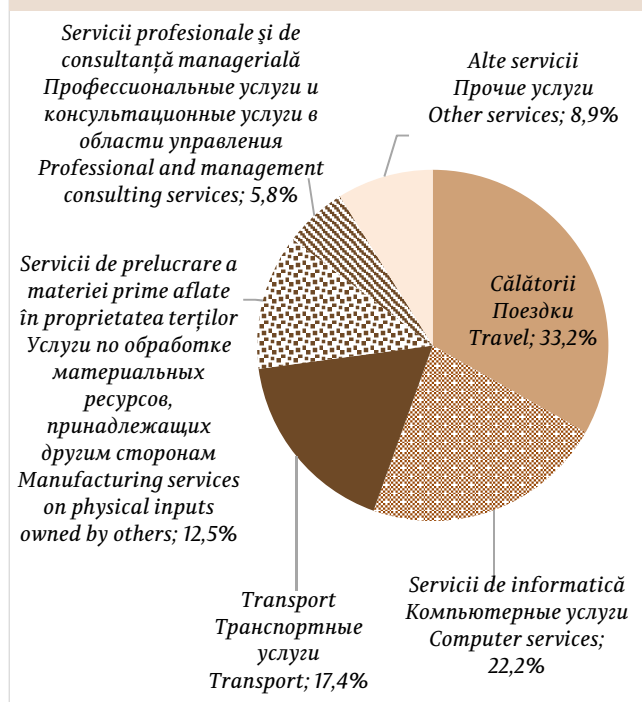
* Servicii de instalare și mentenanță software / hardware nepersonalizate, prelucrarea datelor, web hosting etc.

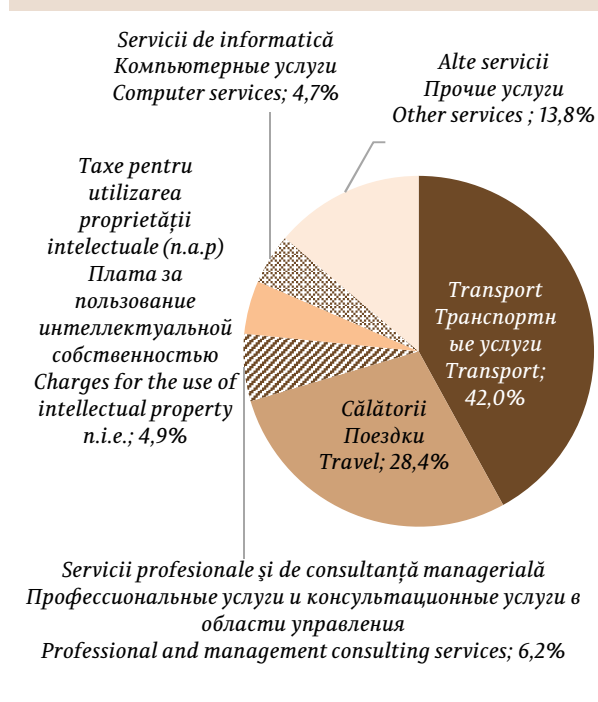
* Услуги по установке и обслуживанию ПО массового производства / техники, обработка данных, веб-хостинг и т.п.

* Non-customized software / hardware installation and maintenance services, data processing, web hosting etc.

Majorarea *importului de servicii* cu 21,2 la sută, până la 287,90 mil. USD, a fost determinată de importul serviciilor de transport, care a avut cea mai mare contribuție pozitivă la totalul acestora (+15,7 p.p.). Din acestea, transportul de mărfuri a crescut cu 41,4 la sută (diagrama 11). Ca urmare a majorării mai semnificative a valorii importurilor de servicii de transport decât cea a exporturilor, balanța acestora s-a deteriorat de 2,0 ori față de trimestrul I 2021.

Cea mai semnificativă contribuție pozitivă la creșterea exportului de servicii au avut-o serviciile de călătorii, iar la cea a importului – serviciile de transport.
Diagrama 10. Exportul de servicii pe principalele tipuri, 2022-I

 Экспорт услуг по основным видам, 2022-I
 Exports of services by main types, 2022-I

Diagrama 11. Importul de servicii pe principalele tipuri, 2022-I

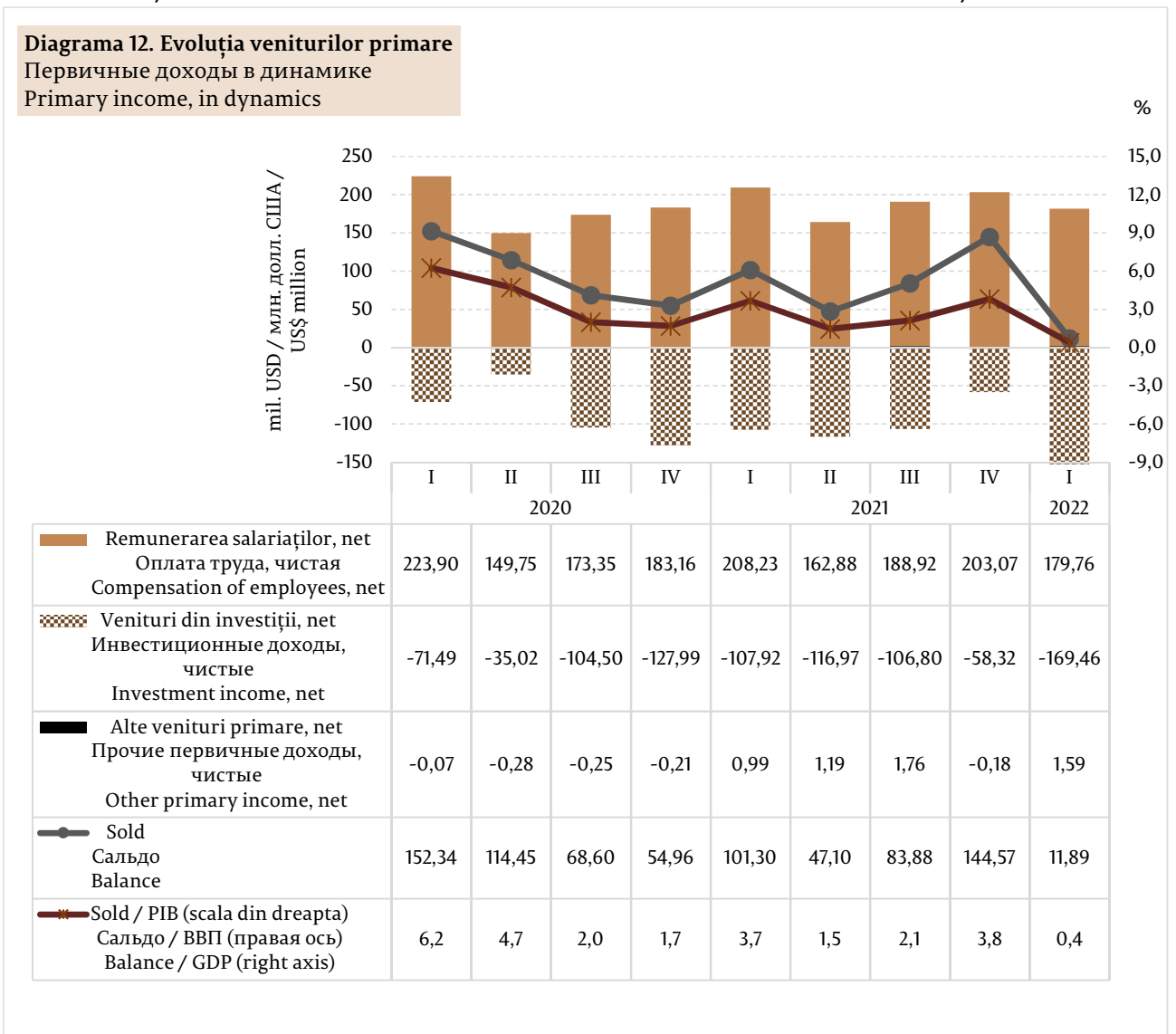
 Импорт услуг по основным видам, 2022-I
 Imports of services by main types, 2022-I

1.3. Balanța veniturilor primare

Баланс первичных доходов
 Primary income balance

Excedentul *veniturilor primare*, în trimestrul I 2022, a scăzut considerabil comparativ cu perioada similară a anului precedent - de 8,5 ori sau până la 11,89 mil. USD (diagrama 12). Această diminuare rezultă din micșorarea intrărilor de venituri primare cu 11,8 la sută, care au totalizat 207,04 mil. USD, în timp ce ieșirile acestora s-au majorat cu 46,3 la sută și au constituit 195,15 mil. USD. Astfel, în cadrul intrărilor de venituri primare, diminuarea a fost cauzată de scăderea cu 12,4 la sută a remunerării salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, care a totalizat 202,03 mil. USD. Concomitent, intrările sub formă de venituri din investiții obținute de rezidenți au avut o ușoară creștere cu 12,4 la sută, totalizând 3,71 mil. USD. În cadrul ieșirilor, majorarea a fost determinată de creșterea cu 73,9 la sută a veniturilor din investiții directe ce revin nerezidenților, în special, profiturile reinvestite care au crescut de 2,1 ori, până la 125,32 mil. USD, față de 58,96 mil. USD în trimestrul I 2021.

În trimestrul I 2022, excedentul veniturilor primare s-a diminuat semnificativ din cauza majorării ieșirilor de venituri primare, în timp ce intrările acestora s-au micșorat.

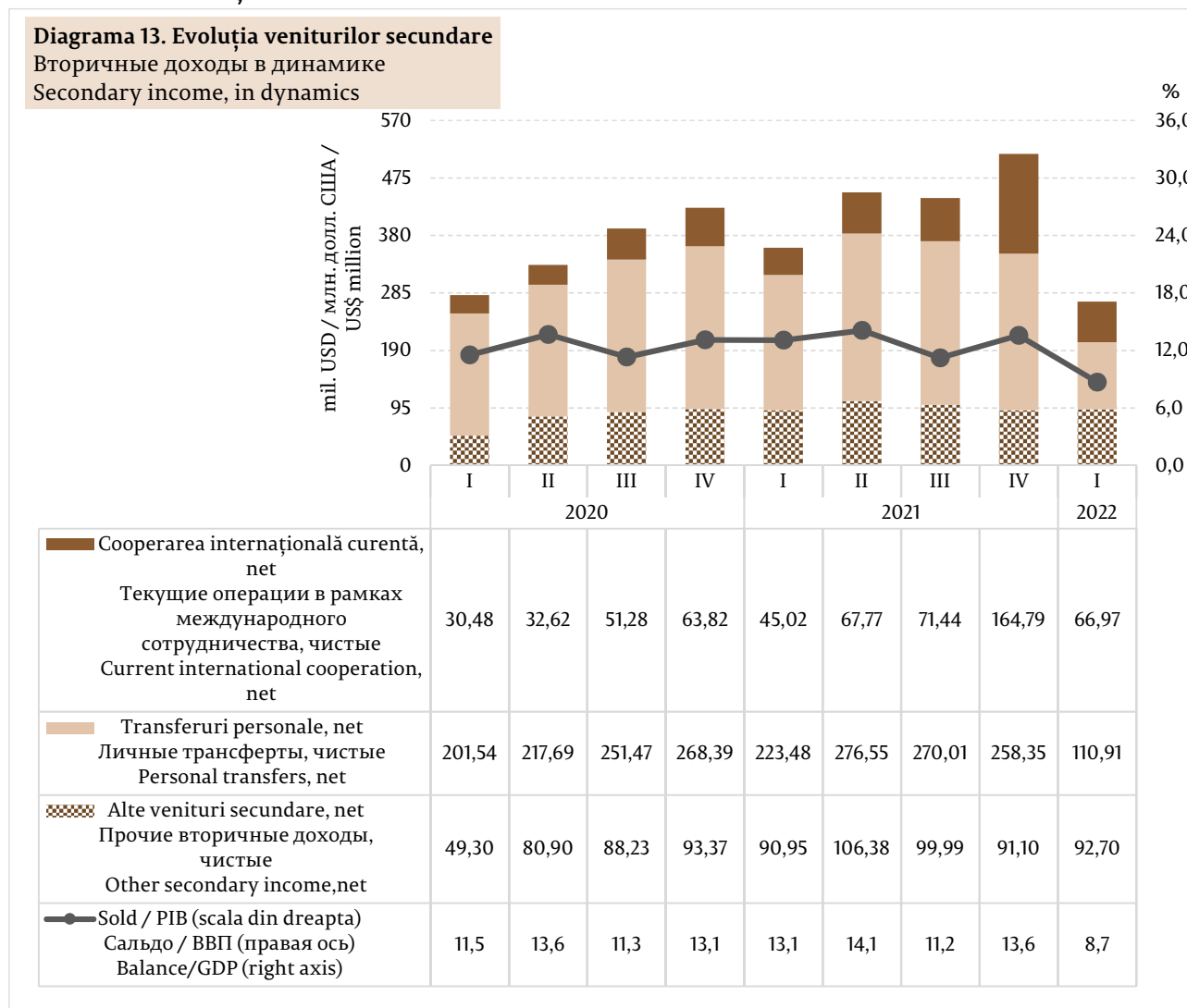
1.4. Balanța veniturilor secundare

Баланс вторичных доходов
 Secondary income balance

În trimestrul I 2022, *veniturile secundare* au înregistrat o diminuare a excedentului cu 24,7 la sută, până la 270,58 mil. USD. Aceasta dinamică s-a datorat majorării mai semnificative a ieșirilor, în valoare de 166,40 mil. USD (+2,7 ori), decât a intrărilor (+3,8 la sută), care au constituit 436,98 mil. USD (diagrama 13).

Transferurile personale primite din exterior de rezidenți au scăzut cu 8,8 la sută și au constituit 240,53 mil. USD, în timp ce ieșirile acestora s-au majorat de 3,2 ori (până la 129,62 mil. USD), ca rezultat al instabilității din regiune. Se remarcă și creșterea ieșirilor de alte transferuri curente, neaferele administrației publice, de 79,1 la sută, ce reflectă estimativ și ajutoarele acordate de către populație refugiaților din Ucraina. Fluxul net pozitiv al asistenței tehnice, ajutorului umanitar și al granturilor primite în cadrul cooperării internaționale de toate sectoarele instituționale a crescut cu 48,8 la sută, comparativ cu perioada similară a anului precedent și a totalizat 66,97 mil. USD.

În trimestrul I 2022, excedentul veniturilor secundare s-a micșorat din cauza creșterii mai semnificative a ieșirilor de venituri secundare decât a intrărilor acestora.

Remiteri personale (articol suplimentar la bilanța de plăți)
Личные денежные переводы (дополнительная статья к платежному балансу)
Personal remittances (supplementary item to the balance of payments)

Remiterile personale⁶ primite de rezidenții Republicii Moldova, în trimestrul I 2022, s-au micșorat cu 9,4 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent și au constituit 428,35 mil. USD, ceea ce reprezintă 13,8 la sută relativ la PIB (tabelul 7). Scăderea intrărilor de remiteri a fost determinată de evoluția remiterilor din toate regiunile, astfel, cele din țările CSI s-au micșorat cu 42,8 la sută, din țările UE-27 - cu 3,3 la sută și din alte țări - cu 3,6 la sută.

Remiterile către nerezidenți (debit) au constituit 180,55 mil. USD, în creștere de 2,0 ori, fiind îndreptate, în principal, spre țările UE-27 (61,7 la sută din total).

Tabelul 7. Distribuția geografică a remiterilor personale

Личные денежные переводы по странам

Geographical structure of personal remittances dynamics

	2020				2021				2022	I 2022 /
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	I 2021
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million									
	%									
Credit, din care:	444,38	391,20	472,22	502,37	472,70	501,49	528,23	525,70	428,35	90,6
Кредит, в т. ч.:										
Credit, of which:										
UE-27 / EC-27 / EU-27	208,18	196,26	230,71	258,04	253,52	269,49	287,09	290,35	245,22	96,7
CSI / СНГ / CIS	109,91	64,51	83,71	81,79	71,90	68,69	79,38	72,87	41,12	57,2
Alte țări	126,29	130,43	157,80	162,54	147,28	163,31	161,76	162,48	142,01	96,4
Другие страны										
Other countries										
Debit, din care:	66,32	57,54	101,24	103,17	90,51	102,49	120,21	114,51	180,55	199,5
Дебет, в т. ч.:										
Debit, of which:										
UE-27 / EC-27 / EU-27	30,13	24,47	46,04	44,16	42,07	44,57	57,88	52,35	111,46	264,9
CSI / СНГ / CIS	23,36	22,23	37,89	39,00	29,35	38,05	37,33	39,33	27,36	93,2
Alte țări	12,83	10,84	17,31	20,01	19,09	19,87	25,00	22,83	41,73	218,6
Другие страны										
Other countries										
Sold, din care:	378,06	333,66	370,98	399,20	382,19	399,00	408,02	411,19	247,80	64,8
Сальдо, в т. ч.:										
Balance, of which:										
UE-27 / EC-27 / EU-27	178,05	171,79	184,67	213,88	211,45	224,92	229,21	238,00	133,76	63,3
CSI / СНГ / CIS	86,55	42,28	45,82	42,79	42,54	30,64	42,05	33,54	13,76	32,3
Alte țări	113,46	119,59	140,49	142,53	128,20	143,44	136,76	139,65	100,28	78,2
Другие страны										
Other countries										
Remiteri personale: Ct, % la PIB	18,2	16,1	13,7	15,5	17,2	15,7	13,4	13,9	13,8	-3,4 p.p.
Личные денежные переводы: К,										
% к ВВП										
Personal remittances: Cr, % to										
GDP										

Notă: p.p. – puncte procentuale / процентные пункты / percentage points

⁶ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la bilanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

2. Contul de capital

Счёт операций с капиталом

Capital account

Contul de capital a consemnat un deficit de 7,01 mil. USD, care s-a micșorat cu 16,1 la sută față de trimestrul I 2021. Soldul contului de capital a fost determinat de creșterea cu 47,6 la sută a intrărilor de capital în sectorul privat, în timp ce asistența din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale a scăzut cu 34,0 la sută (tabelul 8).

Tabelul 8. Contul de capital - principalele componente

Счет операций с капиталом - основные компоненты

Capital account - main components

	2020				2021				2022	2022 I /
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	2021 I
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million									
Contul de capital	-10,64	-8,24	-25,41	-21,38	-8,36	-12,84	-20,45	-9,31	-7,01	83,9
Счет операций с капиталом										
Capital account										
Achiziționarea / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse	-0,03				0,02					-
Валовое приобретение / выбытие непроизведенных нефинансовых активов										
Gross acquisitions / disposals of nonproduced nonfinancial assets										
Transferuri de capital	-10,61	-8,24	-25,41	-21,38	-8,36	-12,86	-20,45	-9,31	-7,01	83,9
Капитальные трансферты										
Capital transfers										
<i>Administrația publică</i>	<i>3,39</i>	<i>2,99</i>	<i>2,08</i>	<i>3,11</i>	<i>9,87</i>	<i>2,83</i>	<i>1,82</i>	<i>10,18</i>	<i>6,51</i>	<i>66,0</i>
<i>Сектор госуд. Управления</i>										
<i>General government</i>										
<i>Societăți financiare și nefinanciare, GP și IFSLSGP</i>	<i>-14,00</i>	<i>-11,23</i>	<i>-27,49</i>	<i>-24,49</i>	<i>-18,23</i>	<i>-15,69</i>	<i>-22,27</i>	<i>-19,49</i>	<i>-13,52</i>	<i>74,2</i>
<i>Финансовые организации, нефинансовые предприятия, домашние хозяйства и НКОДХ</i>										
<i>Financial and nonfinancial corporations, households, and NPISHs</i>										

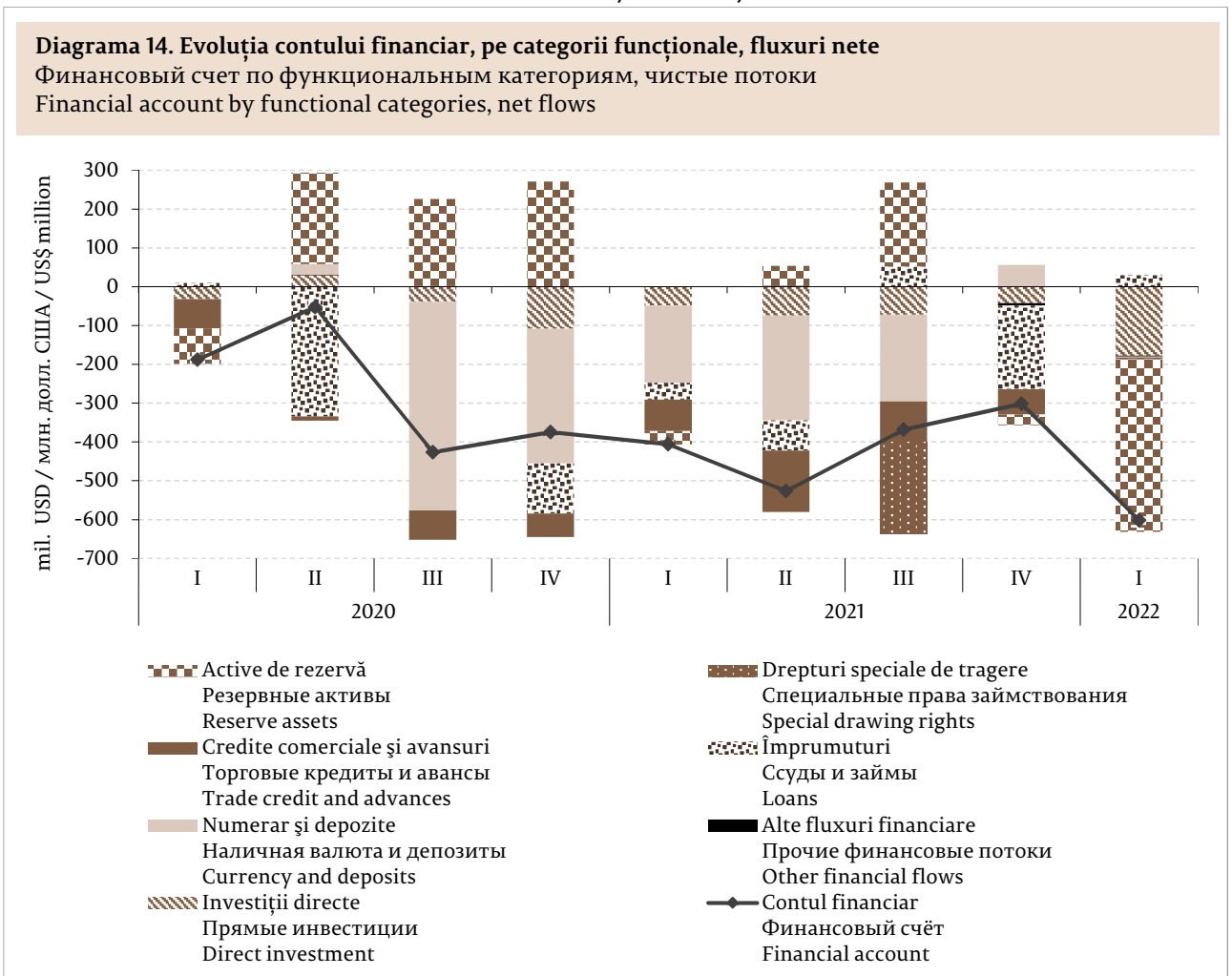
3. Contul financiar

Финансовый счёт
 Financial account

În **contul financiar** al balanței de plăți, în trimestrul I 2022, a fost înregistrată o scădere semnificativă a activelor de rezervă, iar intrările nete de capital sub formă de *investiții directe* s-au majorat în special pe seama profitului reinvestit.

Activele de rezervă și investițiile directe au reprezentat principala sursă de finanțare a deficitului contului curent în trimestrul I 2022. De asemenea, la finanțarea deficitului de cont curent au contribuit *creditele comerciale și avansurile* (tabelul 9). Astfel, contul financiar al balanței de plăți a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 601,53 mil. USD, ca urmare a creșterii nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți generate de tranzacțiile efective în sumă de 215,91 mil. USD, în timp ce activele financiare externe ale rezidenților s-au micșorat cu 385,62 mil. USD, în valoare netă (diagrama 14).

Principala sursă de finanțare a deficitului de cont curent, în trimestrul I 2022, au fost intrările nete de capital sub formă de active de rezervă și investiții directe.

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital
 Примечание: (+) чистый отток, (-) чистый приток капитала
 Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

Tabelul 9. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete

Источники покрытия чистого заимствования, чистые финансовые потоки

Sources of coverage for the net borrowing, net financial flows

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2022	2022 I /
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	2021 I /
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP									p.p.*
Contul financiar	-7,7	-2,2	-12,4	-11,5	-14,8	-16,5	-9,4	-7,9	-19,3	-4,5
Финансовый счет										
Financial account										
Investiții directe, din care:	-1,3	1,2	-1,1	-3,4	-1,8	-2,3	-1,8	-1,1	-5,7	-3,9
Прямые инвестиции, в том числе:										
Direct investment, of which:										
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor	-0,9	-0,3	-0,5	-0,7	0,4	-0,9	-1,1	-0,3	-0,8	-1,2
Участие в капитале за исключением реинвестирования доходов										
Equity other than reinvestment of earnings										
Reinvestirea profiturilor	-1,0	0,3	-0,6	-2,1	-2,1	-1,0	-0,6	-0,2	-4,0	-1,9
Реинвестирование доходов										
Reinvestment of earnings										
Instrumente de natura datoriei	0,6	1,1	0,0	-0,5	0,0	-0,4	-0,1	-0,6	-0,9	-0,9
Долговые инструменты										
Debt instruments										
Investiții de portofoliu și derivate financiare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,2	0,0	0,0
Портфельные инвестиции и производные финансовые инструменты										
Portfolio investment and financial derivatives										
Alte investiții, din care:	-2,6	-13,1	-17,7	-16,5	-11,7	-15,8	-13,0	-5,9	0,7	12,4
Прочие инвестиции, в том числе:										
Other investment, of which:										
Numerar și depozite	0,0	1,1	-15,5	-10,7	-7,2	-8,5	-5,7	1,5	-0,1	7,1
Наличная валюта и депозиты										
Currency and deposits										
Împrumuturi	0,4	-13,8	0,0	-4,0	-1,6	-2,4	1,3	-5,7	1,0	2,6
Ссуды и займы										
Loans										
Credite comerciale și avansuri	-3,1	-0,5	-2,2	-1,9	-2,9	-4,9	-2,7	-1,7	-0,1	2,8
Торговые кредиты и авансы										
Trade credit and advances										
Drepturi speciale de tragere							6,0			
Специальные права заимствования										
Special drawing rights										
Modificarea activelor de rezervă	-3,7	9,7	6,5	8,3	-1,3	1,6	5,5	-0,7	-14,3	-13,0
Изменение резервных активов										
Change in reserve assets										

Notă: (-) - intrări nete de capital, (+) - ieșiri nete de capital

Примечание: (-) - чистый приток капитала, (+) - чистый отток капитала

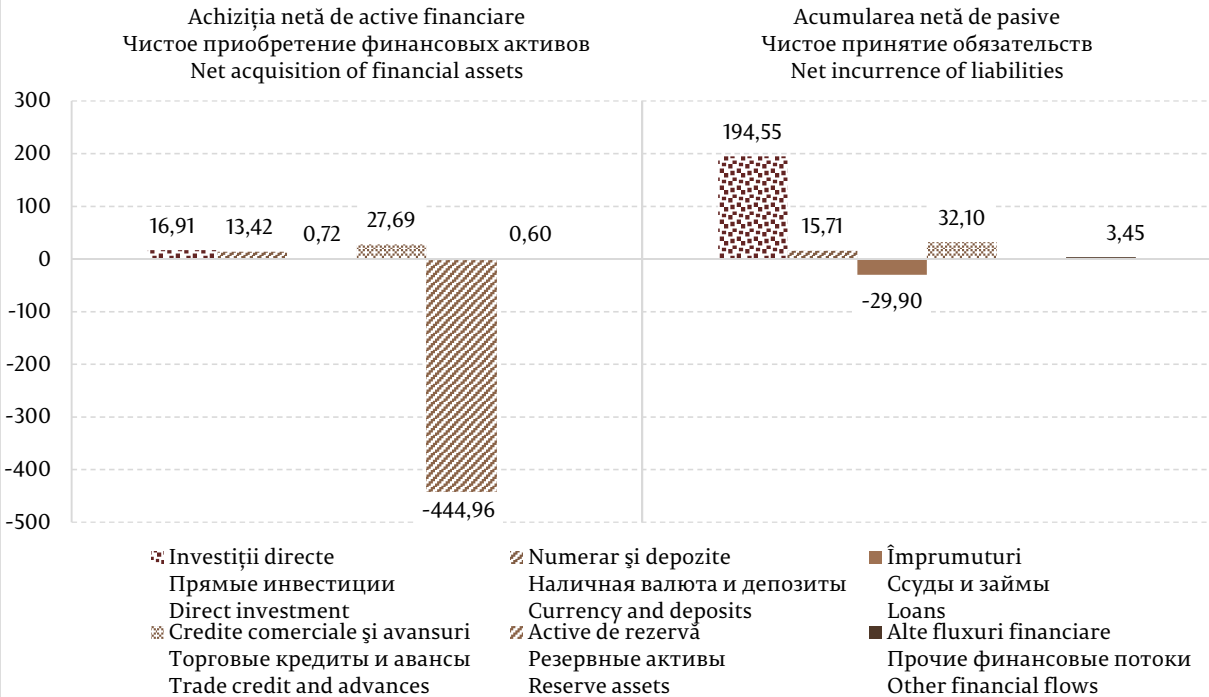
Note: (-) - net capital inflow, (+) - net capital outflow

*p.p. - puncte procentuale / процентные пункты / percentage points

Diminuarea netă a **activelor**, pe parcursul trimestrului I 2022, a fost determinată de micșorarea cu 444,96 mil. USD a **activelor de rezervă** ale BNM. Concomitent, s-au înregistrat creșteri la activele sub formă de **credite comerciale și avansuri** - cu 27,69 mil. USD, la activele externe ale rezidenților sub formă de **investiții directe** în străinătate - cu 16,91 mil. USD, **numerar și depozite** - cu 13,42 mil. USD, **împrumuturi** - cu 0,72 mil. USD și **investiții de portofoliu** - cu 0,60 mil. USD (diagrama 15).

În cadrul activelor financiare s-au micșorat semnificativ activele de rezervă, iar la pasive s-au majorat cele sub formă de investiții directe.

Diagrama 15. Contul financiar, active și pasive pe categorii funcționale în trimestrul I 2022 (mil. USD)
 Финансовый счёт, активы и обязательства по функциональным категориям в I квартале 2022 года
 (млн. долл. США)
 Financial account, assets and liabilities by functional categories in Quarter I 2022 (US\$ million)

Tabelul 10. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

Прямые инвестиции, приток и отток капитала (млн. долл. США)
 Direct investment, capital inflow and outflow (US\$ mill.)

	2021								2022	
	I		II		III		IV		I	
	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	113,88	64,99	138,55	63,93	139,80	67,18	116,08	73,33	248,77	71,13
Active / Активы / Assets	19,09	27,34	45,24	27,25	18,16	17,74	9,24	25,28	10,72	27,63
Pasive / Обязательства / Liabilities	94,79	37,65	93,31	36,68	121,64	49,44	106,84	48,05	238,05	43,50
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor Участие в капитале за исключением реинвестирования доходов Equity other than reinvestment of earnings	7,63	12,38	34,50	0,15	55,10	8,37	25,23	1,10	62,85	24,62
Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-) Реинвестирование доходов (+) / убытки (-) Reinvestment of earnings (+) / losses (-)	58,96		32,29		25,37		6,43		125,32	
Instrumente de natura datoriei Долговые инструменты Debt instrument	28,20	25,27	26,52	36,53	41,17	41,07	75,18	46,95	49,88	18,88

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări. Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

Примечание: Приобретение финансовых активов представлено по дебету (отток), а выбытие финансовых активов - по кредиту (приток). Принятие обязательств представлено по кредиту (приток), а погашение обязательств - по дебету (отток).

Note: Acquisition of financial assets is presented on the debit (outflow), disposal of financial assets - on the credit (inflow). Incurrence of liabilities is presented on the credit (inflow), extinguishing of liabilities - on the debit (outflow).

Pasivele s-au majorat, în trimestrul I 2022, în special grație intrărilor sub formă de *investiții directe* în sumă netă de 194,55 mil. USD. Acestea au fost determinate de reinvestirea profiturilor în sumă de 125,32 mil. USD, dar și de majorarea valorii nete a participațiilor la capital și a acțiunilor în proprietatea nerezidenților cu 38,23 mil. USD, precum și a datorii față de investitorii străini direcți - cu 31,00 mil. USD (tabelul 10).

Pasivele sub formă de *credite comerciale și avansuri* ale altor sectoare au crescut cu 32,10 mil. USD, cele sub formă de *numerar și depozite* s-au majorat cu 15,71 mil. USD, iar *alte fluxuri financiare* - cu 3,45 mil. USD. În același timp, *împrumuturile* au înregistrat rambursări nete în valoare de 29,90 mil. USD (trageri - 70,97 mil. USD, rambursări - 100,87 mil USD) (tabelul 11).

Tabelul 11. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

Внешние займы (обязательства), по институциональным секторам, привлечение и погашение (млн. долларов США)

External loans (liabilities), by institutional sector, drawings and repayments (US\$ million)

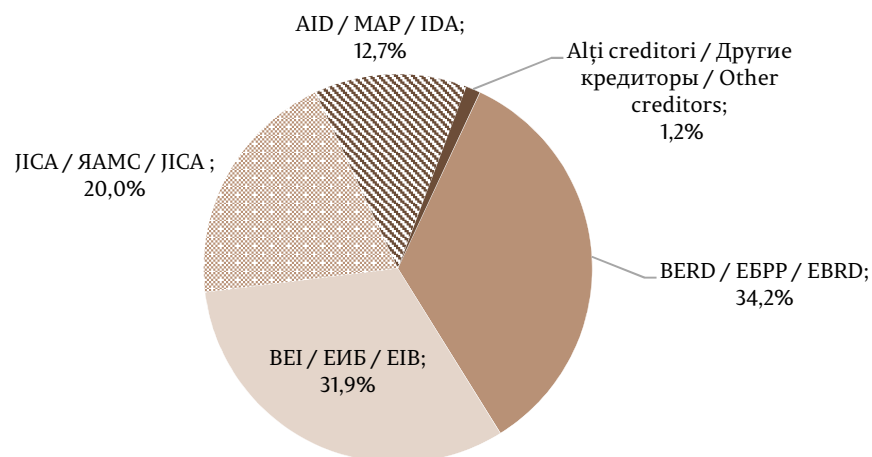
	2021								2022	
	I		II		III		IV		I	
	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.
Împrumuturi	171,71	127,60	185,02	109,73	104,49	146,57	365,74	141,86	70,97	100,87
Ссуды и займы										
Loans										
Banca centrală		12,87		12,02		12,76		7,92		6,25
Центральный банк										
Central bank										
<i>termen lung</i>		12,87		12,02		12,76		7,92		6,25
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Administrația publică	61,78	50,53	108,14	21,23	25,40	45,96	183,50	23,46	24,93	32,36
Сектор гос. управления										
General government										
<i>termen lung</i>	61,78	50,53	108,14	21,23	25,40	45,96	183,50	23,46	24,93	32,36
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC	31,54	7,69	9,63	21,27	8,84	2,64	34,10	7,44	8,98	3,16
Депозитные организации, за искл. ЦБ										
Deposit-taking corporations, except CB										
<i>termen lung</i>	31,54	7,69	9,63	21,27	8,84	2,64	34,10	7,44	8,98	3,16
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP	62,19	36,78	42,64	39,38	36,32	61,38	96,10	66,67	24,18	42,39
Нефинансовые предприятия, ДХ и НКОДХ										
Nonfinancial corporations, Hs and NPISHs										
<i>termen scurt</i>	5,21	2,60	7,93	2,63	6,61	2,89	6,41	6,29	0,79	0,45
<i>краткосрочные</i>										
<i>short-term</i>										
<i>termen lung</i>	56,98	34,18	34,71	36,75	29,71	58,49	89,69	60,38	23,39	41,94
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Alte societăți financiare	16,20	19,73	24,61	15,83	33,93	23,83	52,04	36,37	12,88	16,71
Прочие фин. организации										
Other financial corporations										
<i>termen scurt</i>			0,20							
<i>краткосрочные</i>										
<i>short-term</i>										
<i>termen lung</i>	16,20	19,73	24,41	15,83	33,93	23,83	52,04	36,37	12,88	16,71
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										

Administrația publică a contractat împrumuturi externe noi în valoare de 24,93 mil. USD, principalii creditorii fiind Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 8,52 mil. USD; Banca Europeană de Investiții – 7,94 mil. USD; Agenția de Cooperare Internațională a Japoniei⁷ – 4,98 mil. USD; Asociația Internațională de Dezvoltare – 3,17 mil. USD și Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă – 0,32 mil. USD (diagrama 16).

Societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ au înregistrat rambursări nete în valoare de 18,21 mil. USD, *administrația publică* – 7,43 mil. USD, *Banca Națională a Moldovei* – 6,25 mil. USD, iar *alte societăți financiare* – 3,83 mil. USD. În același timp, *băncile licențiate* au înregistrat trageri nete în sumă de 5,82 mil. USD.

În trimestrul I 2022, principalii creditorii ai administrației publice au fost Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană de Investiții.

Diagrama 16. Principalii creditorii ai administrației publice în trimestrul I 2022
Основные кредиторы сектора государственного управления в I квартале 2022 года
The main creditors of general government in Quarter I 2022

⁷ JICA - Agenția de Cooperare Internațională a Japoniei

II. Poziția investițională internațională la 31.03.2022

Международная инвестиционная позиция на 31.03.2022

International investment position at 03/31/2022

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 31.03.2022, a constituit -6 115,29 mil. USD (sau -43,6 la sută relativ la PIB), soldul net debitor aprofundându-se față de sfârșitul anului 2021 cu 8,0 la sută (tabelul 12).

Tabelul 12. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)

Основные показатели международной инвестиционной позиции (РПБ6)

Main indicators of the international investment position (BPM6)

	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021	30.06. 2021	30.09. 2021	31.12. 2021	31.03. 2022	31.03. 2022 / 31.12. 2021 %
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million							
Poziția investițională internațională netă Чистая МИП Net international investment position	-5 430,00	-5 428,24	-5 283,77	-5 679,40	-5 734,09	-5 660,97	-6 115,29	108,0
Active / Активы / Assets	5 642,15	5 852,16	5 786,98	5 702,78	5 962,83	6 266,44	5 835,34	93,1
Pasive / Обязательства / Liabilities	11 072,15	11 280,40	11 070,75	11 382,18	11 696,92	11 927,41	11 950,63	100,2
Stocul activelor oficiale de rezervă Остаток официальных резервных активов Stock of official reserve assets	3 453,39	3 783,54	3 707,68	3 774,38	3 961,82	3 901,88	3 432,43	88,0
Stocul investițiilor directe, pasive Остаток прямых инвестиций, обязательства Stock of direct investment, liabilities	4 875,10	4 747,79	4 571,28	4 660,63	4 759,38	4 800,73	4 872,86	101,5
Stocul împrumuturilor (fără cele intragrup), pasive Остаток внешних кредитов (за исключением межфилиальных), обязательства Stock of loans (without intercompany loans), liabilities	3 876,89	4 121,69	4 057,96	4 171,65	4 067,55	4 211,96	4 147,74	98,5
								%
PII / PIB МИП / ВВП IIP / GDP	-47,6	-47,1	-44,5	-44,9	-43,7	-41,4	-43,6	p.p. -2,2
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe Остаток внешних активов / обязательств Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities	51,0	51,9	52,3	50,1	51,0	52,5	48,8	-3,7
Pondereea ISD în stocul pasivelor externe Доля ПИИ в накопленных внешних обязательствах Share of FDI in the stock of foreign liabilities	44,0	42,1	41,3	40,9	40,7	40,2	40,8	0,6
Pondereea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor externe Доля иностранных кредитов (за исключением межфилиальных) в накопленных внешних обязательствах Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities	35,0	36,5	36,7	36,7	34,8	35,3	34,7	-0,6

Notă: p. p. – puncte procentuale / Примечание: p. p. – процентные пункты / Note: p. p. – percentage points

Poziția activelor financiare externe a însumat 5 835,34 mil. USD, diminuându-se cu 6,9 la sută de la începutul anului, iar a pasivelor – 11 950,63 mil. USD, majorându-se cu 0,2 la sută. Raportul dintre poziția activelor și pasivelor externe a constituit 48,8 la sută (-3,7 p.p. față de situația de la finele anului 2021).

Fluxul negativ înregistrat în balanța de plăți (-385,62 mil. USD), precum și fluctuația ratelor de schimb ale valutei originale față de dolarul SUA (-40,56 mil. USD) și modificarea prețurilor

instrumentelor financiare (-4,92 mil. USD) au influențat poziția *activelor financiare* în sensul scăderii (tabelul 13).

Tabelul 13. Poziția investițională internațională (MBP6), la 31.03.2022 (mil. USD)

Международная инвестиционная позиция (РПБ6) по состоянию на 31.03.2022 (млн. долл. США)

International investment position (BPM6) as of 03/31/2022 (US\$ million)

	Poziția la Остаток на Position as of 31.12.2021	Modificări care reflectă: Изменения, отражающие: Changes reflecting:					Poziția la Остаток на Position as of 31.03.2022
		dinamica totală всего измене- ний total changes	fluxul din VP операци и ПБ ВОР transact- ions	schimbări de preț результат переоцен- ки price changes	fluctuația ratei de schimb изменение обменного курса exchange rate changes	alte schimbări и прочие измене- ния other changes	
Poziția investițională internațională (netă) Международная инв. позиция (чистая) International investment position (net)	-5 660,97	-454,32	-601,53	-20,56	133,57	34,20	-6 115,29
Active / Активы / Assets	6 266,44	-431,10	-385,62	-4,92	-40,56		5 835,34
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	342,47	16,74	16,91		-0,17		359,21
Investiții de portofoliu Портфельные инвестиции Portfolio investment	5,17	0,60	0,60				5,77
Derivate financiare Производные фин. инструменты Financial derivatives	4,00						4,00
Alte investiții Прочие инвестиции Other investment	2 012,92	21,01	41,83		-20,82		2 033,93
Active de rezervă* Резервные активы* Reserve assets*	3 901,88	-469,45	-444,96	-4,92	-19,57		3 432,43
Pasive / Обязательства / Liabilities	11 927,41	23,22	215,91	15,64	-174,13	-34,20	11 950,63
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	4 800,73	72,13	194,55	15,64	-103,91	-34,15	4 872,86
Investiții de portofoliu Портфельные инвестиции Portfolio investment	23,81	-0,11	-0,02		-0,09		23,70
Derivate financiare Производные фин. инструменты Financial derivatives	5,14	-0,08	-0,08				5,06
Alte investiții Прочие инвестиции Other investment	7 097,73	-48,72	21,46		-70,13	-0,05	7 049,01

* Fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică / операции ПБ оцениваются по обменному курсу на день / BOP flow valued at daily exchange rate;

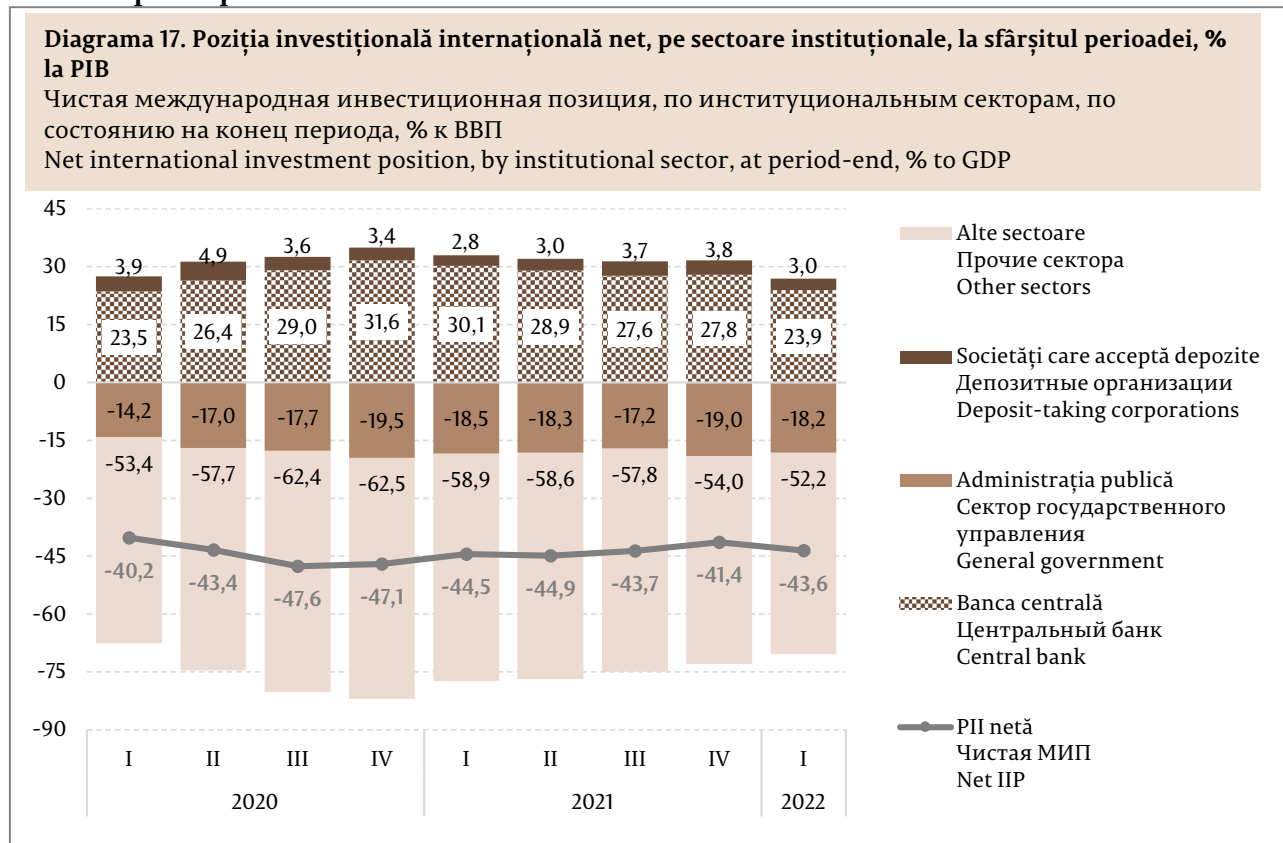
Notă: Pentru evaluarea stocurilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă. / Примечание: Для оценки остатков были применены официальные кросс-курсы оригинальных валют к доллару США на конец периода. / Note: Official cross-exchange rates of original currencies against the US dollar at period-end are used for the evaluation of stocks.

Majorarea poziției *pasivelor* a fost determinată de fluxul pozitiv înregistrat în bilanța de plăți (+215,91 mil. USD), precum și de modificarea prețurilor instrumentelor financiare (+15,64 mil. USD). Fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-174,13 mil. USD), precum și alte schimbări (-34,20 mil. USD) au determinat scăderea poziției *pasivelor* externe.

Din punctul de vedere al structurii PII pe sectoare instituționale, *BNM* și *societățile care acceptă depozite* au înregistrat scăderea pozițiilor lor creditoare nete relative la PIB, iar *administrația publică* și *alte sectoare* (alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației

și instituțiile fără scop lucrativ) – reducerea pozițiilor lor debitoare nete față de nerezidenți (diagrama 17).

La 31.03.2022, soldul net debitor al poziției investiționale internaționale s-a aprofundat față de 31.12.2021 ca urmare a scăderii pozițiilor nete creditoare ale băncii centrale și societăților care acceptă depozite.

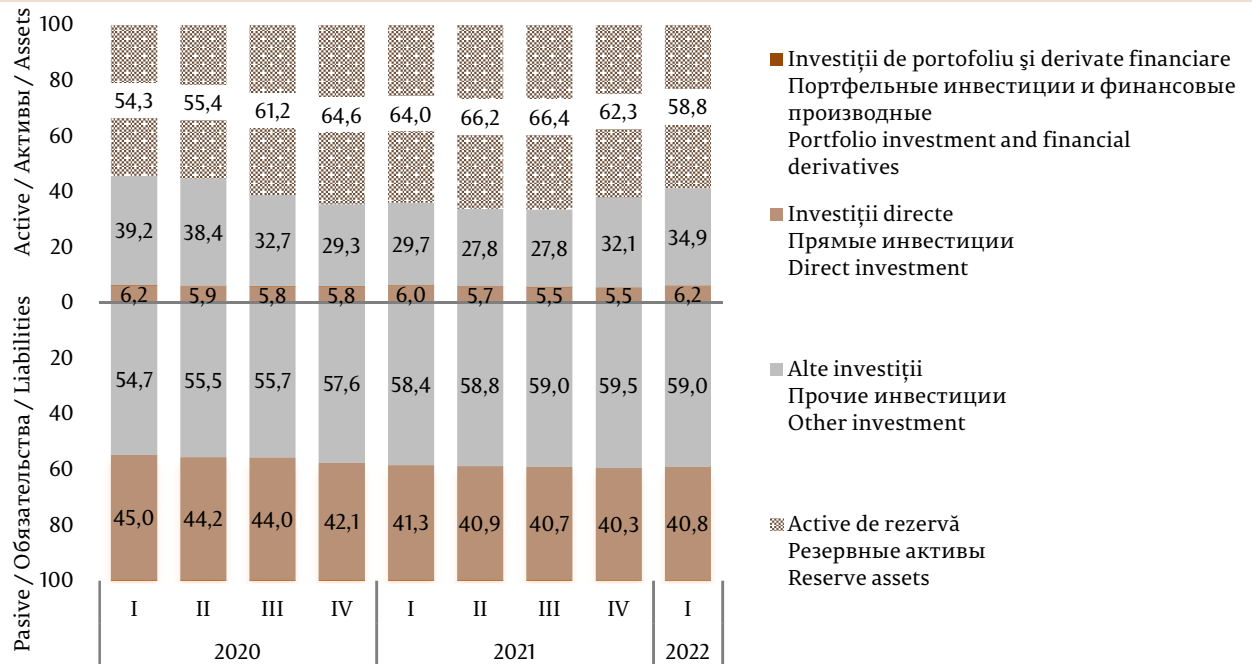
Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale, diminuarea poziției *activelor* financiare externe, pe parcursul trimestrului I 2022, a fost determinată de scăderea cu 12,0 la sută (-469,45 mil. USD) a poziției *activelor de rezervă*. Concomitent, pozițiile activelor sub formă de *alte investiții* s-au majorat cu 1,0 la sută, cele sub formă de *investiții directe* - cu 4,9 la sută (diagrama 18).

Activele de rezervă dețin ponderea majoritară în totalul activelor financiare, în timp ce alte investiții și investițiile directe dețin ponderi semnificative în totalul pasivelor.

Diagrama 18. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%)

Структура внешних финансовых активов и обязательств по функциональным категориям, по состоянию на конец периода (%)

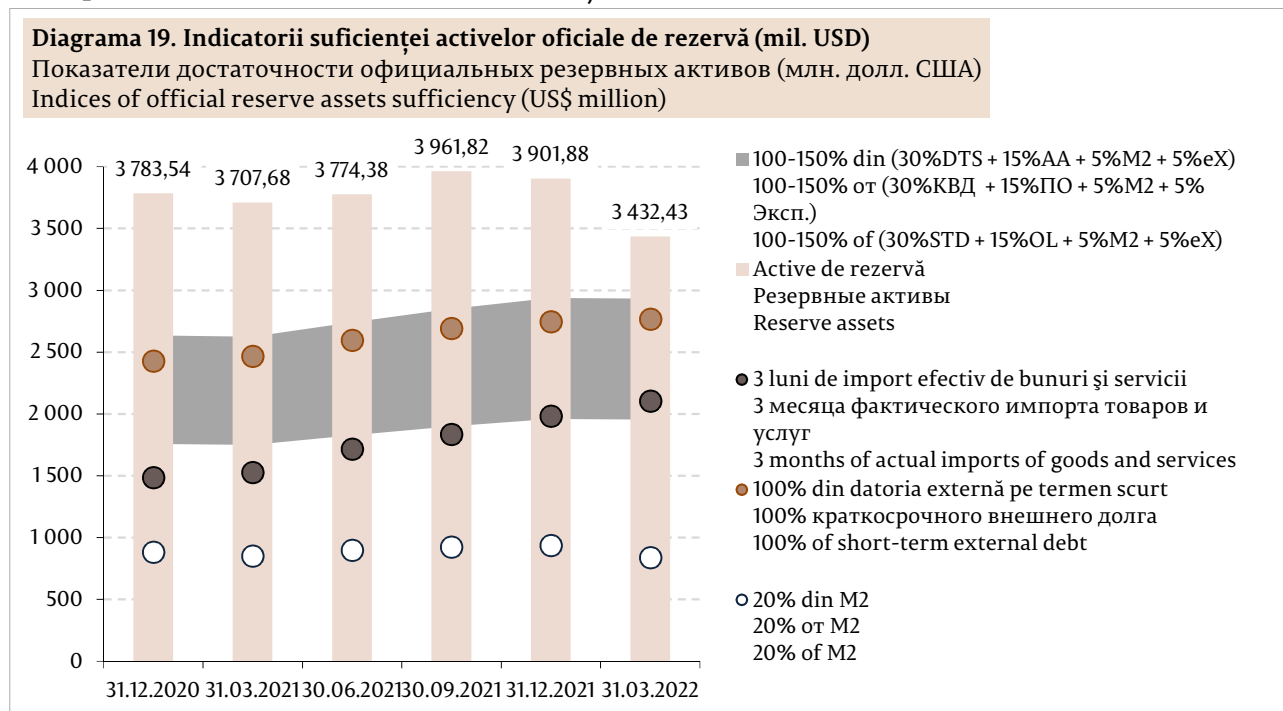
External financial assets and liabilities structure, by functional categories, at period-end (%)

Poziția *activelor oficiale de rezervă* a constituit 3 432,43 mil. USD la 31.03.2022, ceea ce corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- (i) acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 4,9 luni de import efectiv);
- (ii) acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 124,1 la sută);
- (iii) acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 82,1 la sută);
- (iv) acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria externă pe termen scurt + 15% din alte angajamente externe + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 175,6 la sută) (diagrama 19).

La 31.03.2022, poziția activelor oficiale de rezervă s-a diminuat comparativ cu 31.12.2021, însă corespunde tuturor criteriilor de suficiență.

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AA – alte angajamente, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii / Примечание: КВД – краткосрочный внешний долг, ПО – прочие обязательства, M2 – денежная масса, Эксп – экспорт товаров и услуг / Note: STD – short-term debt, OL – other liabilities, M2 – broad money, eX – export of goods and services.

Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015

Критерии основаны на рекомендациях МВФ из "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", апрель 2015 г.

Criteria are based on the IMF recommendations specified in "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", April 2015:

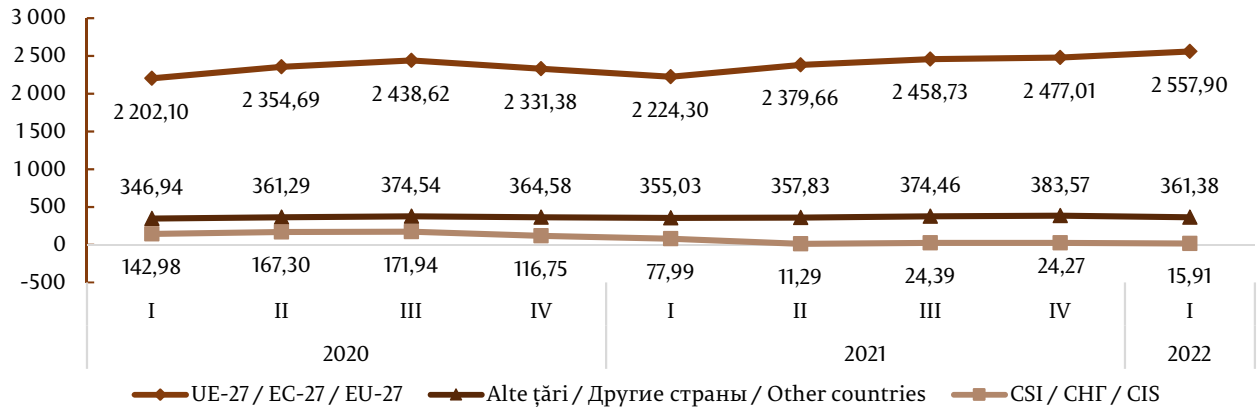
<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

Evoluția poziției **pasivelor** a fost determinată de creșterea cu 1,5 la sută a angajamentelor sub formă de **investiții directe**. Poziția investițiilor directe în capitalul propriu a totalizat 2 935,19 mil. USD (+1,7 la sută comparativ cu 31.12.2021), iar a instrumentelor de natura datoriei – 1 937,67 mil. USD (+1,1 la sută). În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, cele din țările UE-27 s-au majorat cu 3,3 la sută, deținând ponderea majoră de 87,1 la sută. Concomitent, investițiile directe sub formă de participații și acțiuni provenite din CSI au scăzut cu 34,4 la sută, având o pondere de 0,5 la sută din totalul capitalului propriu acumulat, iar cele din alte țări s-au diminuat cu 5,8 la sută, având o pondere de 12,4 la sută (diagrama 20). Repartiția stocului de investiții directe sub formă de participații pe activități economice este reflectată în diagrama 21.

Componenta cu ponderea majoră (59,0 la sută) în pasivele externe ale țării, **alte investiții**, s-a diminuat cu 0,7 la sută față de finele anului 2021, constituind 7 049,01 mil. USD. Alte investiții au constat în proporție de 58,8 la sută din **împrumuturi**, 32,2 la sută – **credite comerciale și avansuri**, 5,6 la sută – **drepturi speciale de tragere**, 2,2 la sută – **numerar și depozite** și 1,2 la sută – **alte pasive**.

Poziția investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni provenite din țările Uniunii Europene s-au majorat, iar cele din CSI și alte țări s-a diminuat față de 31.12.2021.

Diagrama 20. Poziția investițiilor directe*, capital propriu, pe zone geografice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)
 Прямые инвестиции* – собственный капитал, по регионам, по состоянию на конец периода (млн. долл. США)
 Direct investments in domestic economy position* – equity, by geographic region, at period-end (US\$ mil.)

* poziții calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

* остатки, отраженные по методу оценки "собственные средства по балансовой стоимости", распределение по странам в соответствии с непосредственным инвестором

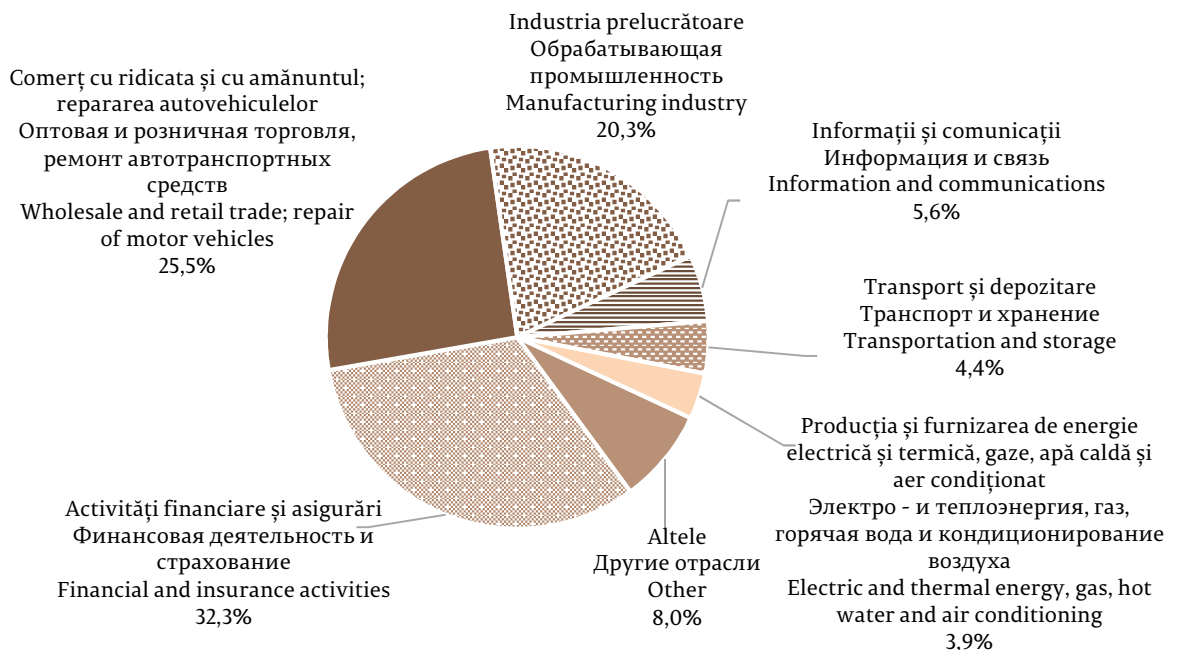
* positions calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Activitățile financiare și asigurările, comerțul cu ridicata și cu amănuntul, precum și industria prelucrătoare dețin ponderile majore în poziția pasivelor sub formă de investiții directe (capital propriu).

Diagrama 21. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 31.03.2022, pe activități economice (conform CAEM-2)

Прямые инвестиции – собственный капитал, накопленный по состоянию на 31.03.2022 г., по отраслям (согласно КЭДМ-2)

Direct investment in domestic economy, equity as of 03/31/2022, by industry (according to NACE-2)

Notă: Date estimate / Примечание: Оценочные данные / Note: Estimated data

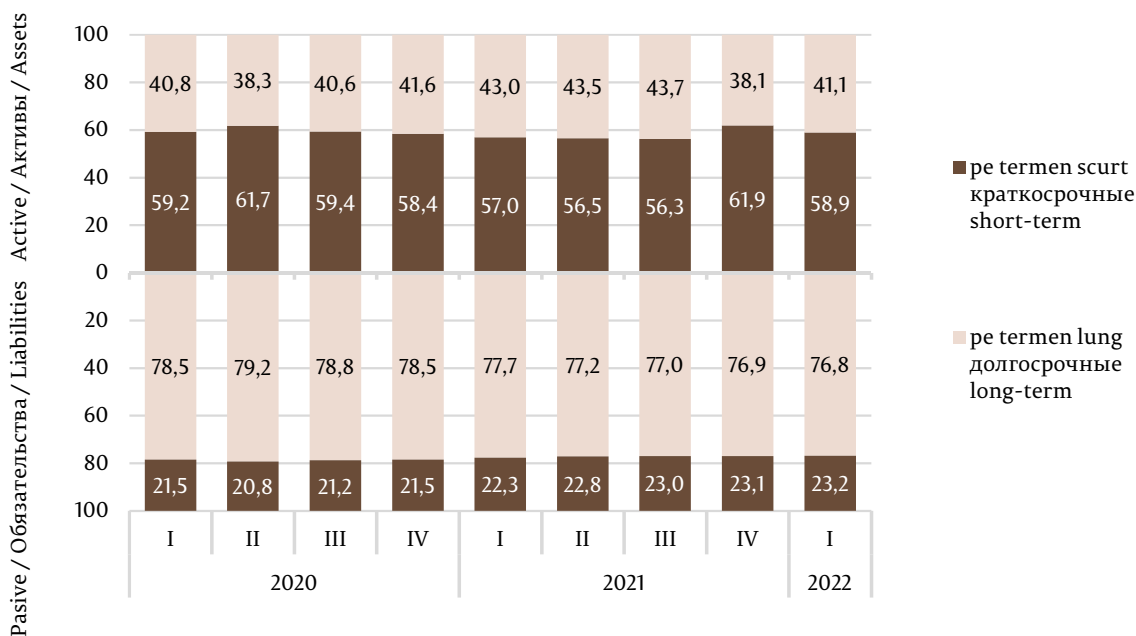
Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1, MD-2005, Chișinău, Republica Moldova

Tel: (+373) 22 822 410, Fax: (+373) 22 220 591, email: official@bnm.md, web: www.bnm.md

Structura pe scadențe a *activelor financiare* arată prevalența celor pe termen scurt, al căror raport la activele pe termen lung reprezintă 1,4 (diagrama 22). Astfel, în totalul *creanțelor* predomină cele *pe termen scurt* cu o pondere de 58,9 la sută, alcătuite, în mare parte, din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar, titluri de valoare pe termen scurt) – 46,7 la sută și din alte investiții – 52,6 la sută. Structura *pasivelor* externe arată prevalența considerabilă a angajamentelor pe termen lung (76,8 la sută), în timp ce *pasivele pe termen scurt* dețin o pondere de 23,2 la sută. Raportul dintre *pasivele* pe termen lung și cele pe termen scurt este de 3,3.

Ponderea majoritară în structura activelor financiare revine constant celor pe termen scurt, iar în cazul pasivelor prevalează cele pe termen lung.

Diagrama 22. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)
 Структура внешних финансовых активов и обязательств по срокам погашения, по состоянию на конец периода (%)
 Structure of external financial assets and liabilities by maturity, at period-end (%)

III. Datoria externă brută la 31.03.2022

Внешний долг Республики Молдова по состоянию на 31.03.2022
 External debt of the Republic of Moldova as of 03/31/2022

Datoria externă brută a Republicii Moldova, pe parcursul trimestrului I 2022, nu s-a schimbat esențial (-0,3 la sută față de 31.12.2021) și a totalizat 8 986,79 mil. USD la 31.03.2022, ceea ce constituie 64,0 la sută raportat la PIB (-1,9 p.p. față de 31.12.2021, datorită PIB-ului în creștere) (tabelul 14, diagrama 23).

Tabelul 14. Datoria externă brută (MBP6) pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

Валовой внешний долг (РПБ6) по институциональным секторам и срокам погашения (изначальным) (млн. долл. США)
 Gross external debt (BPM6) by institutional sectors and maturities (original) (US\$ million)

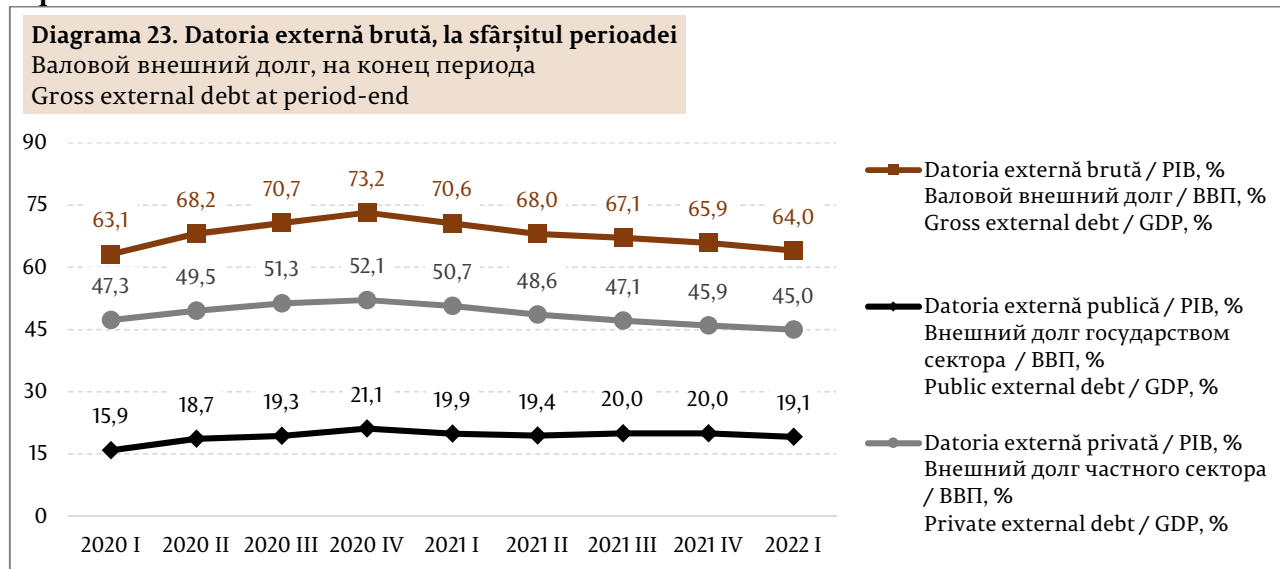
	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021	30.06. 2021	30.09. 2021	31.12. 2021	31.03. 2022
Administrația publică	2 022,45	2 255,12	2 201,86	2 309,66	2 257,26	2 606,58	2 561,25
Сектор государственного управления							
General government							
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	0,28	0,27	0,26	0,08	0,12	0,12	0,11
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	2 022,17	2 254,85	2 201,60	2 309,58	2 257,14	2 606,46	2 561,14
din care datoria UAT*/ в т.ч. долг АТЕ*/ of which: debt of ATU*	12,76	13,43	12,84	13,94	18,68	20,37	19,70
Banca centrală / Центральный банк / Central bank	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	335,73	316,61	334,17	327,86	329,84	356,86	369,89
Депозитные организации за исключением центрального банка							
Deposit-taking corporations except central bank							
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	191,42	177,32	175,33	179,14	177,04	180,70	190,19
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	144,31	139,29	158,84	148,72	152,80	176,16	179,70
Alte sectoare / Другие секторы / Other sectors	3 660,16	3 789,79	3 807,14	3 940,40	3 986,21	4 042,02	4 032,82
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	1 947,07	2 045,53	2 081,52	2 195,32	2 285,08	2 328,38	2 338,60
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 713,09	1 744,26	1 725,62	1 745,08	1 701,13	1 713,64	1 694,22
<i>Alte societăți financiare / Прочие финансовые организации / Other financial corporations</i>	<i>265,97</i>	<i>268,72</i>	<i>265,33</i>	<i>274,39</i>	<i>287,07</i>	<i>302,97</i>	<i>302,58</i>
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	26,93	27,39	27,53	28,01	30,59	30,08	33,52
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	239,04	241,33	237,80	246,38	256,48	272,89	269,06
<i>Societăți nefinanciare / Нефинансовые предприятия</i>	<i>3 341,36</i>	<i>3 466,53</i>	<i>3 485,55</i>	<i>3 608,04</i>	<i>3 638,43</i>	<i>3 676,58</i>	<i>3 667,54</i>
Nonfinancial corporations							
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	1 919,69	2 017,53	2 053,32	2 166,39	2 253,32	2 296,66	2 303,34
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 421,66	1 448,99	1 432,22	1 441,64	1 385,10	1 379,91	1 364,19
din care datoria corporațiilor publice в т.ч. долг государственных корпораций of which: debt of public corporations	33,85	34,21	32,63	32,40	31,44	32,03	31,54
Gospodăriile populației și IFSLSGP**	52,83	54,54	56,26	57,97	60,71	62,47	62,70
Домашние хозяйства и НКОДХ**							
Households and NPISHs**							
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short term	0,45	0,61	0,67	0,92	1,17	1,64	1,74
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	52,39	53,94	55,60	57,06	59,55	60,84	60,97
Investiții directe: creditarea intragrup	1 890,00	1 935,08	1 913,96	1 911,86	1 901,80	1 915,88	1 937,67
Прямые инвестиции: межфилиальное кредитование							
Direct investment: intercompany lending							
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	207,38	202,95	207,32	219,21	228,67	234,99	236,82
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 682,62	1 732,13	1 706,64	1 692,65	1 673,13	1 680,89	1 700,85
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	8 057,10	8 437,71	8 383,27	8 604,76	8 810,07	9 013,73	8 986,79

* UAT – unități administrativ-teritoriale / ATE – административно-территориальные единицы / ATU – administrative-territorial units

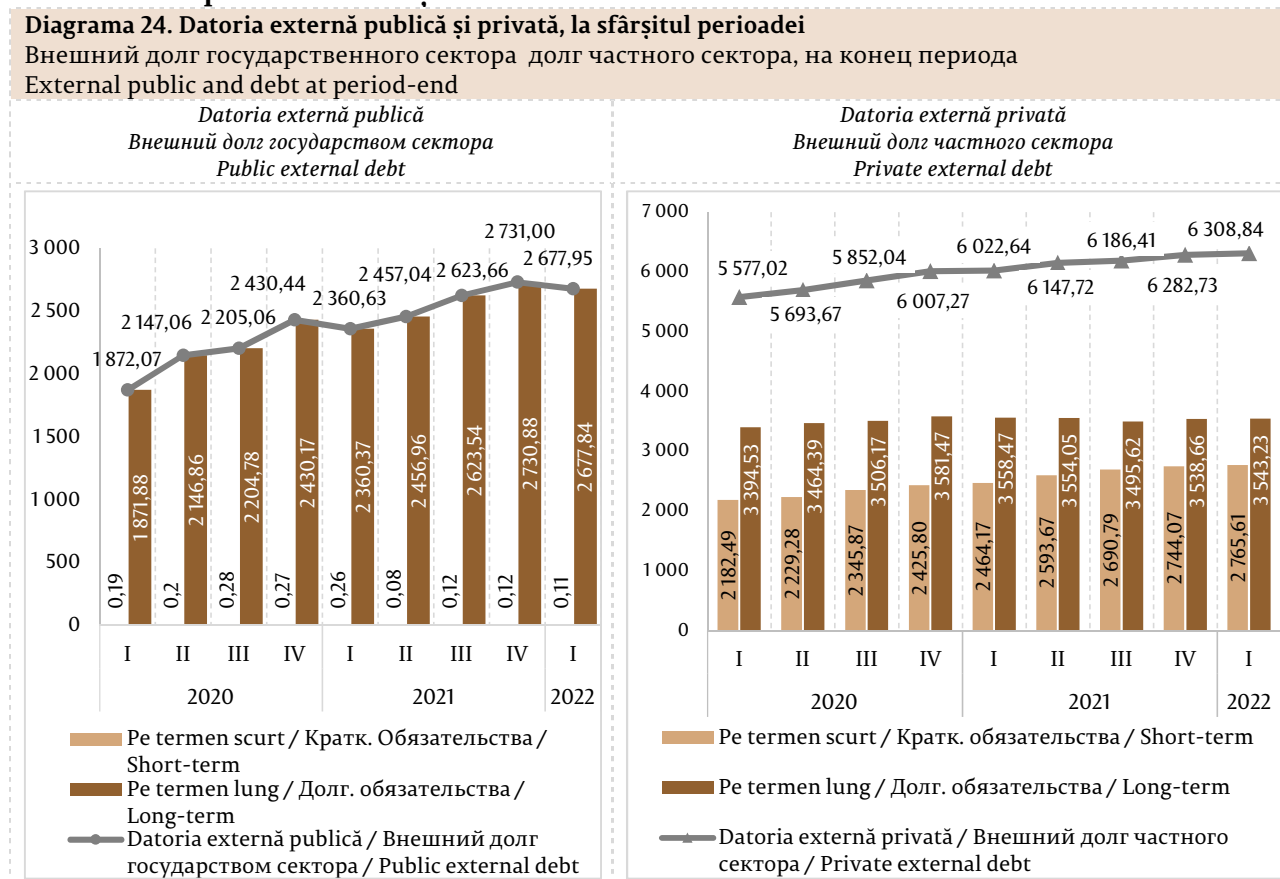
** IFSLSGP - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației / НКОДХ - некоммерческие организации, обслуживающие домашние хозяйства / NPISHs - nonprofit institutions serving households

Cea mai mare parte a soldului datoriei externe brute îi revine *datoriei pe termen lung* (69,2 la sută), care a constituit 6 221,07 mil. USD la finele trimestrului I 2022, fiind în descreștere față de finele anului 2021 cu 0,8 la sută, în timp ce *datoria externă pe termen scurt* a crescut cu 0,8 la sută și a constituit 2 765,72 mil. USD la 31.03.2022 (diagrama 24).

Pe parcursul anului 2021, datoria externă brută a scăzut atât ca valoare absolută, dar și ca raport la PIB.

La 31.03.2022, datoria externă privată s-a majorat neesențial, iar datoria externă publică s-a diminuat comparativ cu situația de la finele anului 2021.

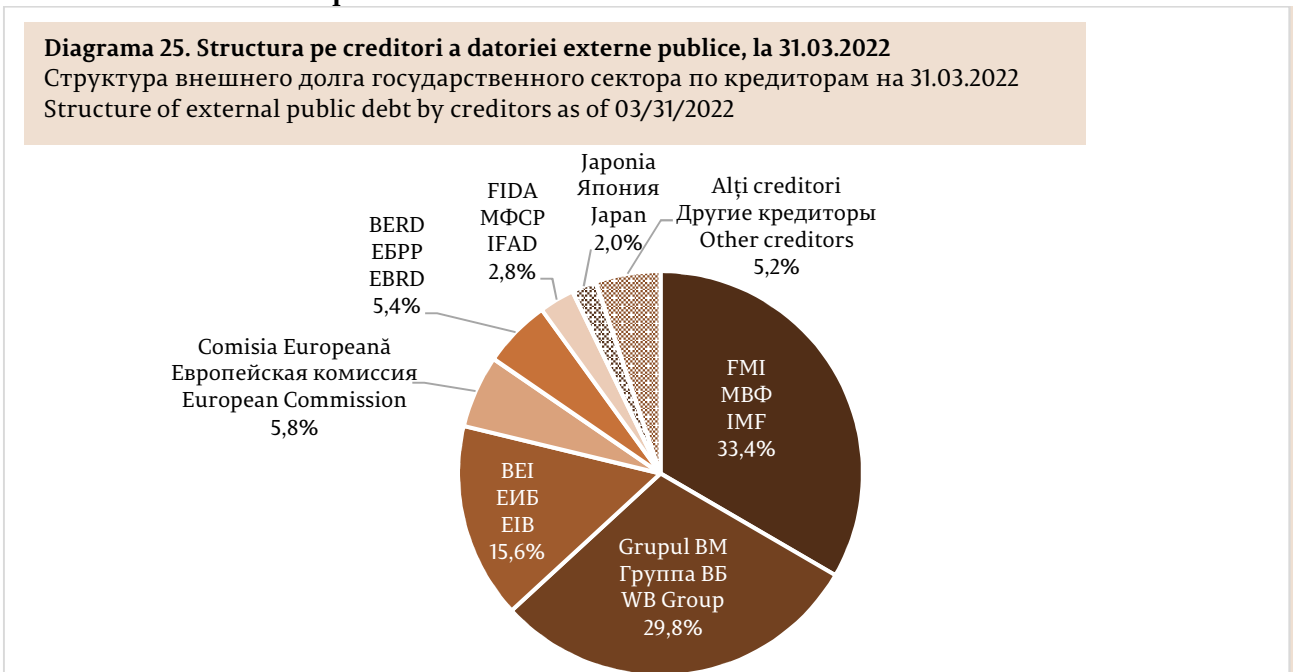

Datoria externă publică a reprezentat 29,8 la sută din totalul datoriei externe, însumând 2 677,95 mil. USD⁸ (-1,9 la sută de la începutul anului). *Datoria externă privată* s-a cifrat la 6 308,84 mil. USD, majorându-se nesemnificativ cu 0,4 la sută față de 31.12.2021 (diagrama 25).

Cea mai mare parte a datoriei externe – 62,9 la sută, la situația din 31.03.2022, îi revine datoriei sub formă de împrumuturi și alocări de DST și titluri de angajamente, ceea ce constituie 5 657,06 mil USD (-0,9 la sută față de 31.12.2021) (tabelul 15).

Conform situației din 31.03.2022, principalul creditor al statului este FMI cu 33,4 la sută (895,18 mil. USD), urmat de Grupul Băncii Mondiale cu o pondere de 29,8 la sută din totalul datoriei publice sau 796,88 mil. USD (dintre care datoria față de AID a constituit 686,91 mil. USD, față de BIRD – 109,97 mil. USD) și BEI cu 15,6 la sută (418,57 mil. USD) (diagrama 25).

Fondul Monetar Internațional și Grupul Băncii Mondiale rămân a fi principalii creditori în cadrul datoriei externe publice.

Analiza indicatorilor principali ai datoriei externe (tabelul 16) denotă o calitate constantă a finanțării externe avantajoase exprimată indirect prin *rata medie trimestrială implicită a dobânzii la datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST*.

Scadența medie implicită a datoriei externe pe termen lung sub formă de împrumuturi a manifestat o dinamică pozitivă, ceea ce reflectă deservirea responsabilă a datoriei. Acest indicator este corelat cu evoluția *ratei reînnoirii finanțării*, care a înregistrat o scădere semnificativă - cu 116 p.p. față de sfârșitul anului 2021.

⁸ inclusiv tranșele la creditele ECF și EFF primite în decembrie 2021 de la FMI (reflectate conform Îndrumarului metodologic al FMI Statistica DE, 2014 <https://www.imf.org/external/np/sta/ed/ed.htm> para 2.26); datele publicate de Ministerul Finațelor privind soldul datoriei de stat la situația din 31.12.2021 nu includ aceste sume, ele fiind reflectate cu data de 28.01.2022 (data intrării în vigoare a Legii nr. 7 din 21.01.2022 și Legii nr. 8 din 21.01.2022, care aproba atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional).

Tabelul 15. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori (mil. USD)

Кредиты, распределение СДР и долговые ценные бумаги по кредиторам (млн. долларов США)

External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor (US\$ million)

	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021	30.06. 2021	30.09. 2021	31.12. 2021	31.03. 2022
Banca centrală / Центральный банк / Central bank	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16
FMI / МВФ / IMF	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16
Datoria de stat directă	2 009,69	2 241,69	2 189,02	2 295,72	2 238,58	2 586,21	2 541,55
Прямой государственный долг							
Direct governmental debt							
<i>Organisme internaționale</i>	1 825,22	2 055,29	2 040,82	2 148,09	2 114,51	2 468,14	2 431,38
<i>Международные организации</i>							
<i>Multilateral creditors</i>							
FMI / МВФ / IMF	517,76	527,72	519,17	519,61	514,79	819,57	810,02
AID / MAP / IDA	645,14	679,70	667,33	712,01	702,26	701,41	686,91
BEI / ЕИБ / EIB	311,74	383,42	396,08	405,41	393,94	390,71	388,12
Comisia Europeană / Европейская комиссия / European Commission	46,77	110,45	105,59	107,14	104,94	158,53	155,79
BERD / ЕБРР / EBRD	89,90	120,17	118,00	122,18	120,04	128,76	125,80
BIRD / МБРР / IBRD	106,94	111,93	116,52	116,68	116,99	112,08	109,97
BDCE / БРСЕ / CEB	32,13	45,41	42,78	87,00	83,34	80,38	78,52
FIDA / МФСР / IFAD	74,84	76,49	75,35	78,06	78,21	76,70	76,25
<i>Relații bilaterale / Двусторонние кредиторы /</i>	184,19	186,13	147,94	147,55	123,95	117,95	110,06
<i>Bilateral creditors</i>							
Japonia / Япония / Japan	58,50	59,91	55,08	54,97	53,72	51,98	52,93
Austria / Австрия / Austria	22,96	23,14	21,91	21,31	20,66	19,18	18,66
SUA / США / USA	23,13	20,95	20,20	20,21	19,06	16,88	16,14
Rusia / Россия / Russia	25,41	25,41	19,92	19,92	14,50	14,50	14,50
Germania / Германия / Germany	12,75	13,24	11,25	11,28	9,67	9,26	7,35
Polonia / Poland / Польша	0,51	0,53	0,51	0,52	0,51	0,49	0,48
Altele / Прочие / Other	0,28	0,27	0,26	0,08	0,12	0,12	0,11
Datoria UAT* / Долг АТЕ* / Debt of АТУ*	12,76	13,43	12,84	13,94	18,68	20,37	19,70
<i>Organisme internaționale</i>	12,76	13,43	12,84	13,94	18,68	20,37	19,70
<i>Международные организации</i>							
<i>Multilateral creditors</i>							
BEI / ЕИБ / EIB	10,27	10,78	10,30	10,45	16,36	15,73	15,00
BERD / ЕБРР / EBRD	2,49	2,61	2,50	3,45	2,28	4,42	4,51
NEFCO / НЕФКО / NEFCO		0,04	0,04	0,04	0,04	0,22	0,19
Datoria corporațiilor publice	33,85	34,21	32,63	32,40	31,44	32,03	31,54
Долг государственных корпораций							
Debt of public corporations							
<i>Organisme internaționale</i>	32,57	32,84	31,32	31,12	30,37	31,15	30,86
<i>Международные организации</i>							
<i>Multilateral creditors</i>							
BEI / ЕИБ / EIB	16,87	17,70	16,92	16,85	16,51	15,72	15,45
BERD / ЕБРР / EBRD	15,70	15,14	14,40	14,27	13,86	15,43	15,41
Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors	1,28	1,37	1,31	1,28	1,07	0,88	0,68
Datoria privată negarantată de stat	2 975,01	3 043,40	3 021,33	3 028,42	2 964,11	2 980,02	2 979,11
Негарантированный государством долг частного сектора							
Non-guaranteed private debt							
<i>Organisme internaționale</i>	194,86	190,90	213,81	218,69	219,83	225,23	228,49
<i>Международные организации</i>							
<i>Multilateral creditors</i>							
Alți creditori	2 780,15	2 852,50	2 807,52	2 809,73	2 744,28	2 754,79	2 750,62
Другие кредиторы							
Other creditors							
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	5 180,07	5 473,84	5 381,96	5 485,46	5 587,77	5 711,02	5 657,06

* UAT – unități administrativ-teritoriale / АТЕ – административно-территориальные единицы / АТУ – administrative-territorial units

Tabelul 16. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

Основные показатели внешнего долга (РПБ6)

Main indicators of the external debt (BPM6)

	30.09. 2020	31.12 2020	31.03 2021	30.06 2021	30.09. 2021	31.12 2021	31.03. 2022	31.03.2022 / 31.12.2021
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million							%
Datoria externă brută (DE) Валовой внешний долг (ВД) Gross external debt (ED)	8 057,10	8 437,71	8 383,27	8 604,76	8 810,07	9 013,73	8 986,79	99,7
Datoria externă pe termen scurt Краткосрочный внешний долг Short-term external debt	2 346,15	2 426,07	2 464,43	2 593,75	2 690,91	2 744,19	2 765,72	100,8
Datoria externă pe termen lung Долгосрочный внешний долг Long-term external debt	5 710,95	6 011,64	5 918,84	6 011,01	6 119,16	6 269,54	6 221,07	99,2
								%
Pondere datorii externe publice în DE brută Доля внешнего долга гос. сектора в валовом внешнем долге Share of public external debt in gross external debt	27,4	28,8	28,2	28,6	29,8	30,3	29,8	p.p. / п.п. 0,5
Pondere DE pe termen lung în DE brută Доля долгосрочного долга в валовом ВД Share of long-term ED in gross ED	70,9	71,2	70,6	69,9	69,5	69,6	69,2	-0,4
Pondere creditorilor organizații internaționale și guverne străine în DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Доля международных организаций и иностранных правительств (кредиторы) во ВД в части кредитов и распределения СДР Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the ED in the form of loans and SDR allocations	46,3	47,9	47,8	48,8	50,9	51,8	51,4	-0,4
Rata medie trimestrială implicită a dobânzii la DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Среднеквартальная косвенная процентная ставка по ВД в виде ссуд и займов и распределения СДР Implicit quarterly average interest rate on ED (loans and SDR allocation)	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	-
Rata reînnoirii finanțării (raportul dintre trageri noi și rambursări la împrumuturile pe termen lung) Коэффициент обновления финансирования (соотношение привлечения новых долгосрочных займов к погашениям по старым обязательствам) Roll-over rate, long-term debt (loans)	94	181	107	123	177	198	82	-116,0
								ani / лет / years
Scadența medie implicită a DE pe termen lung sub formă de împrumuturi (în câți ani va achita datoria, dacă se vor păstra rambursările curente și nu vor fi trageri noi) Средний косвенный срок погашения долгосрочного ВД в виде ссуд и займов (количество лет для погашения долга при отсутствии новых привлечений и сохранении текущего уровня погашений) Implicit average maturity of external long term debt (loans)	6,5	7,1	7,6	8,2	6,5	6,3	9,7	p.p. / п.п. 3,4

Notă: p. p. – puncte procentuale / Примечание: п.п. – процентные пункты / Note: p. p. – percentage points

Tabelul 17. Serviciul datoriei externe publice

Обслуживание внешнего государственного долга
Public external debt service

	UM / ЕИ	2020		2021				2022
		III	IV	I	II	III	IV	I
Serviciul datoriei externe publice (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	72,33	39,33	68,81	41,71	64,20	40,37	43,95
Обслуживание внешнего государственного долга (фактически, в соответствии с договором)	млн. USD							
Public external debt service (actual payments, according to schedule)	US\$ mil.							
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	55,95	25,74	55,29	27,11	48,87	29,53	35,34
Обслуживание прямого государственного внешнего долга (фактически, в соответствии с договором)	млн. USD							
Governmental external debt service (actual payments, according to schedule)	US\$ mil.							
Serviciul datoriei externe publice / export de bunuri și servicii	%	9,6	4,2	7,9	4,7	5,8	3,0	3,2
Обслуживание внешнего государственного долга / экспорт товаров и услуг								
Public external debt service / exports of goods and services								
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii	%	7,4	2,7	6,3	3,1	4,4	2,2	2,6
Обслуживание прямого государственного внешнего долга / экспорт товаров и услуг								
Governmental external debt service / exports of goods and services								

IV. Statistica operațiunilor bancare internaționale

Статистика международных банковских операций
 International bank transactions statistics

Statistica tranzacțiilor bancare internaționale reflectă majorarea, în trimestrul I 2022, a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național cu 22,3 la sută la încasări și cu 25,9 la sută la plăți, comparativ cu trimestrul I 2021.

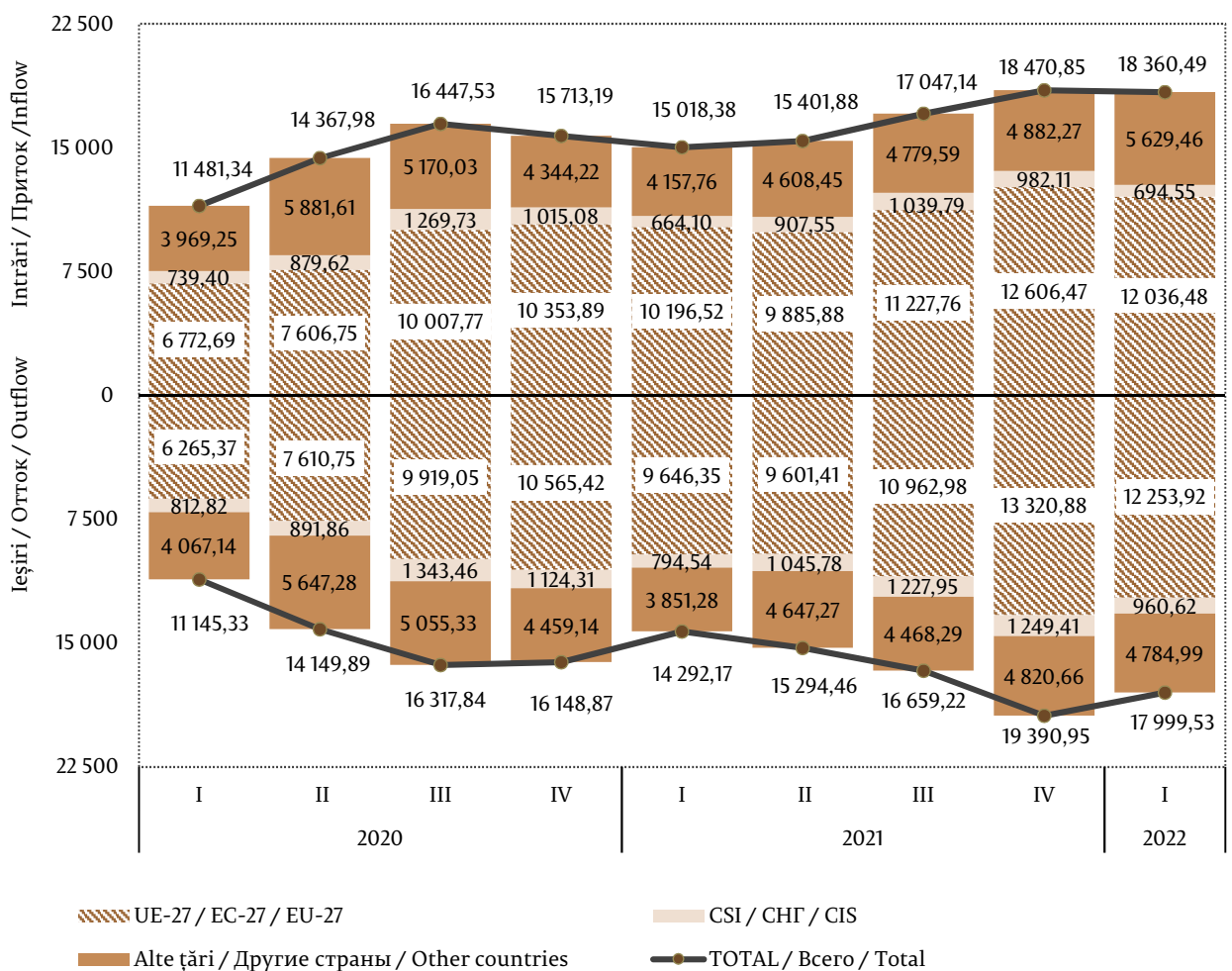
Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu UE-27 s-a majorat cu 18,0 la sută la intrări și cu 27,0 la sută la ieșiri; cu țările CSI a crescut cu 4,6 la sută la intrări și cu 20,9 la sută la ieșiri, iar cu alte țări a sporit cu 35,4 la sută la intrări și 24,2 la sută la ieșiri (diagrama 26).

Volumul fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar s-a majorat comparativ cu trimestrul I 2022 atât la intrări, cât și la ieșiri, în special datorită operațiunilor cu Uniunea Europeană.

Diagrama 26. Fluxurile financiare internaționale agregate înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD)

Агрегированные международные финансовые потоки, зарегистрированные национальной банковской системой (млн. долл. США)

Aggregated international financial flows via the national banking system (US\$ million)

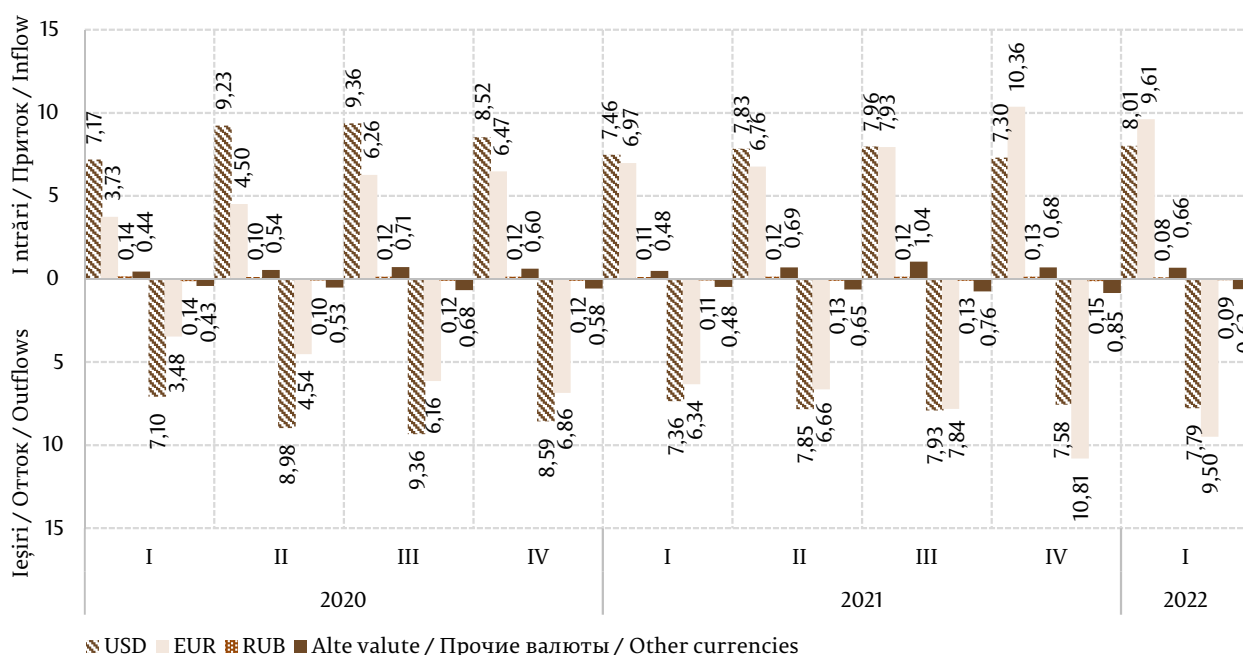
Structura valutară a tranzacțiilor denotă prevalența celor în euro (52,3 la sută din totalul încasărilor și 52,8 la sută din totalul plăților), ponderea lor majorându-se față de trimestrul I 2021 cu 5,9 p.p. la intrări și cu 8,4 p.p. la ieșiri (diagrama 27). Tranzacțiile bancare în dolari SUA au avut o pondere de 43,6 la sută din totalul intrărilor și 43,3 la sută din totalul ieșirilor, în descreștere cu 6,1 p.p. la intrări și cu 8,2 p.p. la ieșiri.

În structura valutară a operațiunilor internaționale înregistrate în sistemul bancar au prevalat fluxurile în euro, atât la intrări, cât și la ieșiri.

Diagrama 27. Structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național (mld. USD)

Валютная структура международных финансовых потоков, зарегистрированных в национальной банковской системе (млрд. долл. США)

Currency structure of international financial flows via the domestic banking system (US\$ billion)

Persoanele fizice din Republica Moldova au primit prin intermediul băncilor licențiate *transferuri* de mijloace bănești din străinătate în valoare de 372,67 mil. USD⁹, în descreștere cu 5,8 la sută comparativ cu trimestrul I 2021, dintre care prin intermediul sistemelor de remitere de bani 293,72 mil. USD, în bază brută.

Din punctul de vedere al provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, cele din țările UE-27 au fost în creștere cu 0,7 la sută, comparativ cu trimestrul I 2021, și au înregistrat o pondere de 52,9 la sută. Transferurile din țările CSI s-au micșorat cu 35,0 la sută comparativ cu trimestrul I 2021, revenindu-le o pondere de 8,1 la sută. Transferurile din alte țări au constituit 39,0 la sută din totalul transferurilor în favoarea persoanelor fizice, micșorându-se cu 5,2 la sută comparativ cu trimestrul I 2021 (tabelul 18).

⁹ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin sisteme de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțele organizațiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulat, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

Tabelul 18. Structura geografică a transferurilor brute de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice (mil. USD)

Географическая структура трансфертов (переводов) денежных средств из-за границы, осуществлённых в пользу физических лиц (на брутто основе, млн. долл. США)

Geographic structure of gross money transfers from abroad in favor of individuals (US\$ million)

	2020				2021				2022	2022 I / 2021 I
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million									%
Total / Всего / Total	301,29	393,05	458,21	451,68	395,51	460,71	439,42	438,68	372,67	94,2
UE-27 / EC-27 / EU-27	131,19	191,56	212,57	217,34	195,71	233,31	220,57	221,57	197,12	100,7
CSI / СНГ / CIS	52,24	58,49	71,68	60,85	46,41	54,80	55,46	51,29	30,18	65,0
Alte țări / Другие страны / Other countries	117,86	143,00	173,96	173,49	153,39	172,60	163,39	165,82	145,37	94,8
Israel / Израиль / Israel	62,64	74,40	85,11	81,18	71,38	74,11	68,62	71,71	64,43	90,3
Italia / Италия / Italy	39,23	60,31	64,87	59,80	56,64	59,18	55,53	52,93	47,97	84,7
Germania / Германия / Germany	28,21	46,42	46,00	48,61	42,81	54,18	52,70	54,30	47,95	112,0
SUA / США / USA	19,81	23,94	33,36	34,50	30,93	36,67	38,84	40,12	37,06	119,8
Franța / Франция / France	19,40	24,16	30,65	34,46	31,63	39,71	35,12	37,88	33,45	105,8
Rusia / Россия / Russia	48,91	54,56	65,71	55,76	42,21	50,29	50,47	46,04	27,04	64,1
Marea Britanie / Великобритания / UK	21,88	28,81	36,30	38,78	34,56	43,50	37,62	34,25	25,71	74,4
Irlanda / Ирландия / Ireland	5,98	10,35	12,62	13,84	13,09	16,80	14,60	13,45	11,72	89,5
România / Румыния / Romania	5,34	6,85	8,26	8,13	7,05	8,83	8,78	9,16	8,74	124,0
Belgia / Бельгия / Belgium	3,77	5,31	5,86	6,94	5,91	7,92	6,32	7,86	6,96	117,8
Spania / Испания / Spain	4,71	5,96	6,96	6,53	5,72	6,95	6,33	6,46	6,08	106,3
Cehia / Чехия / Czechia	3,96	6,65	7,47	7,73	6,40	7,94	7,45	6,95	5,91	92,3
Portugalia / Португалия / Portugal	4,00	4,75	6,24	5,72	5,46	6,33	6,73	6,28	5,65	103,5
Polonia / Польша / Poland	3,51	4,17	4,48	5,18	3,98	4,46	4,76	4,48	3,83	96,2
Turcia / Турция / Turkey	3,10	3,87	4,53	3,90	3,79	3,88	3,94	3,74	3,51	92,6
Canada / Канада / Canada	1,63	1,92	2,76	2,56	2,11	2,74	2,82	3,24	2,87	136,0
Cipru / Республика Кипр / Cyprus	1,53	1,74	2,13	2,15	1,64	1,94	2,10	1,99	1,62	98,8
EAU / ОАЭ / UAE	1,12	1,21	1,40	1,24	1,34	1,61	1,56	1,42	1,57	117,2
Ucraina / Украина / Ukraine	1,67	2,34	3,61	3,28	2,53	2,67	2,94	2,85	1,55	61,3
Grecia / Греция / Greece	1,40	1,89	2,19	1,91	1,54	1,88	1,93	1,89	1,52	98,7
Kazahstan / Казахстан / Kazakhstan	0,54	0,47	0,75	0,66	0,51	0,54	0,74	1,01	0,50	98,0

Seriile de timp pot fi accesate în Baza de date interactivă:

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare standard:

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare desfășurată:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP16.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare analitică:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP22.xhtml>

Raportul integrat al poziției investiționale internaționale (MBP6):

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare standard:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP23.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe scadențe:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP25.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe instrumente:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP26.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe sectoare:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP27.xhtml>

Datoria externă brută (MBP6): <http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml>

Transferuri de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice (în bază netă): <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP4.xhtml>